

Nr. 10.

Anul III.

Sibiu.

28 Februarie

1879.

ALBINA CARPAȚILOR

Apare la 15. și ultima fiă-cărei luni, în fascicule de 2 ccle. ABOŢAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. s6u 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colectorii la oficiile postale și la t6te librăriile.

!Adio,

după H. de Balzac.

(Fine.)

Colonelul părăsi Buni-6meni, pentru a nu se înt6rce decât o singură dată. Doctorul fu spăimântat de efectul pe care-l făcuse durerea asupra 6spelui s6u, el începea să-l iubescă tot ca pe nep6tă-sa. D6că între cei doi amant6i era vre unul demn de compătimire, acesta era de sigur Filip: nu purta el singur sarcina unei dureri spăimântăt6re? Medicul luă înștiințări despre colonel și află că nenorocitul fugise la o moșie pe care o avea lângă Saint-Germain. Baronul, pe basa unui vis, concepușe un proiect pentru a reda rațiunea contesei. Fără șcirea doctorului, întrebuiță restul t6mnei spre pregătirile acestei întreprinderi nemărginite. Un r6uleț curgea în parcul s6u, unde inunda 6rna o mocirlă mare care cam sem6na cu aceea ce se întindea de-alungul ț6rmului drept al Beresinei. Satul Satout, așezat pe o colină, încadra ac6stă scenă de gr6ză, precum Studzianca înv6lia c6mpia Berezinei. Colonelul adună lucrăt6ri pentru a-i pune să sape un canal care reprezenta riul mistuitor unde se pierduseră tesaurile Franciei, Napoleon și armata sa. Ajutat de suvenirile sale, Filip reuși de a copia în parcul s6u ț6rmul unde-și construiseră podurile generalul Eblé. El implăntă schele și le arse pentru a figura bârnelor negre și de jum6tate arse, care pe fiă-care ț6rm, ar6tase codacilor că drumul Franciei le era închis. Colonelul puse să se aducă sfărmături asemenea acelorora, de care se serviseră soții lui de nenorocire pentru a-și construi pluta. El își pustii parcul, pentru a săv6rși iluziunea pe care-și baza cea din urmă speranță. Comandă uniforme și costume rupte, pentru a îmbrăca cu ele mai multe sute de ț6rani. Construi colibe, bivouace, baterii, pe care le arse. În sf6rșit, nu uită nimic din ceea ce putea să reproducă scena cea mai grozavă, și-și ajunse scopul. Cătră cele dintăiș zile ale lunii Decembrie, când zăpada îmbrăcuse pământul cu o gr6să manta albă, el recunoscu Beresina. Ac6stă falsă

Berezina era de un adev6r atăt de spăimântăt6r, încât mai mulți dintre soții s6i de arme recunoscură scena vechilor lor miserii. Domnul de Sucey păstră secretul acestei reprezentățiunii tragice, de care se întreținură, pe timpul acesta, mai multe societăți parisiene ca de o nebuniă.

La începutul lunii lui Ianuarie 1820, colonelul se urcă într'o trăsură asemenea acelorora care aduseseră pe domnul și d6mna de Vandières dela Moscva la Studzianca, și se îndreptă cătră pădurea dela Ile-Adam. Caii dela trăsură erau cam asemenea acelorora pe care-și căutase cu pericolul vieții în rangurile Rușilor. El purta vestmintele mănjite și ciudate, armele, pălăria pe care le avea în 29 Noembrie 1812. Își lăsase să-și crească și barba, p6rul, își negrijise obrazul, pentru ca nimic să nu lipsescă aceluia adev6r grozav.

— „Te-am gicit,“ strigă domnul Fanjat v6d6nd pe colonel scoborindu-se din trăsură. „D6că vrei ca proiectul să-ți reușescă, nu te ar6ta în acest echipagi6. De s6ră, voiș da nep6te-mi pușin opium. În somn, o vom îmbrăca cum era la Studzianca, și vom pune-o în ac6stă trăsură. E6 v6 voiș urma într'o berlină.“

Cătră d6u6 6re de dimineță, tin6ra contesă fu dusă în trăsură, pusă pe perini, și înv6lită într'o înv6lit6re grosieră. Căți-va ț6rani lumineau ac6stă răpire ciudată. De odată un țip6t p6trunđ6tor r6sună în tăcerea nopții. Filip și medicul se înt6rseră și v6dură pe Geneveva, care eșia pe jum6tate g6lă din odăea în care dormia.

— „Adio, adio, s'a sf6rșit, adio!“ striga ea plâng6nd cu lacrimi fierbinti.

— „Ei bine, Geneveva, ce ai?“ îi đise domnul Fanjat.

Geneveva clătina din cap printr'o mișcare de desperare, rădică brațele la cer, privi trăsura, sc6se un lung morăit, dede semne v6dite de o spaimă adăncă, și întră în casă în tăcere.

— „E semn bun,“ strigă colonelul. „Acestei fete îi pare rău că nu mai are soția. Ea vede pôte că Stefania își va recăștiga rațiunea.“

— „Să dea Dumnezeu,“mise domnul Fanjat care păru mișcat de această întâmplare.

De când se ocupase cu nebunia, întâlnise mai multe exemple despre spiritul profetic și darul de a două vedere despre care au dat câte-va probe nebunii, și care se regăsesc, după spusa mai multor călători, la triburile sălbatice.

Precum calculase colonelul, Stefania trecu câmpia închipuită a Beresinei către nouă ore dimineața; ea fu deșteptată printr'o puiă care fu descărcată la o sută de pași dela locul unde se petrecea scena. Acesta era un semnal. O miă de țărani scoseră o strigare înfricoșată, asemenea unui „ura“ de desperare care spăimântă pe Ruși, când două-șeci de mii de codaci se vedură predați din greșela lor morții seii robiei. La acest țipet, la această pușcătură de tun, contesa sări din trăsura, alergă cu o neliniște delirantă pe locul acoperit de zăpadă, vedu bivuacurile arse, și pluta fatală pe care o aruncau într'o Berezina înghițată. Majorul Filip era acolo, învârtind sabia asupra mulțimei. Dômnă de Vandières scapă un țipet care înghiță toate inimile, și se așază înaintea colonelului, care palpita. Ea se reculese, privi mai întâi vag acest tablou ciudat. În decurs de o clipă, repede ca fulgerul, ochii ei avură luciditatea lipsită de inteligență pe care o admirăm în ochiul strălucitor al paserilor; pe urmă trecu cu mâna pe frunte cu espresiunea viă a unei persoane care cugetă, ea contemplă acest suvenir viu, această vieță trecută adusă înaintea ei, întorse repede capul către Filip și îl vedu. O tăcere înfricoșată domnia în mulțime. Colonelul găfăia și nu cuteza să vorbească, doctorul plângea. Frumôsa față a Stefaniei se coloră ușor; pe urmă, din colóre în colóre, ea luă strălucirea unei tinere fete scânteietoare de frăgețime. Fața ei deveni de o frumôsă colóre purpurie. Vieța și fericirea, însuflețită de o inteligență luminôsă, o căștiga cu încetul ca un incendiu. Un tremur convulsiv se comunică dela picioré până la inimă. Pe urmă aceste fenomene, care isbucniră într'un moment, avură ca o legătură comună când ochii Stefaniei aruncară o rață cerescă, o flacără însuflețită. Ea trăia, ea cugeta! Ea se înfioră, de spaimă pôte. Dumnezeu deslega însuși pentru a două oră această limbă murtă, și arunca din nou focul seii în acest suflet stins. Voința omenescă veni cu torentii seii electrici și învia acest corp de unde fusese atâta vreme absentă.

— „Stefanio!“ strigă colonelul.

— „Oh! este Filip,“mise sêrmana contesă.

Ea se aruncă în brațele tremurânde, pe care i le întindea colonelul, și strînsorea celor două amanți înspăi-

Paris, Martie 1830.

mântă pe privitori. Stefania isbucni în lacrimi. De odată lacrimile i se uscară, ea se cadaveriză ca și când trăsnetul ar fi atins-o, și mise cu un son de voce slab: — „Adio, Filip. Te iubesc, adio.“

— „Oh! e murtă,“ strigă colonelul deschidând brațele.

Bêtrânul medic primi corpul neînsuflețit al nepôtei sale, o îmbrățișă ca un tinér, o duse și se așază cu ea pe o grămadă de lemne. El se uită la contesă punându-i pe inimă o mână slabă și convulsiv agitată. Inima nu mai bătea.

— „Așadară e adevărat,“mise el, „privind unul după altul pe colonelul nemișcat și fața Stefaniei pe care murtă respândia acea frumșete strălucitoare, fugitivă aureolă, pôte gagiul unui viitor strălucit.“

— „Da, e murtă.“

— „Ah! acest suris,“ strigă Filip, „veți acest suris! Este cu puțință?“

— „Ea e deja rece,“răspunse domnul Fanjat.

Domnul de Sucey făcu câți-va pași pentru a se smulge dela acest spectacul; dar se opri, flueră aria pe care o asculta nebuna, și, nevedând pe iubita lui alergând, se depărtă cu un pas șovăitor, ca un bêt, tot fluerând, dar fără a se mai întorce

— Generalul Filip de Sucey trecea în lume de un om fôrte plăcut și cu deosebire fôrte vesel. Sunt câte-va țile, o dômnă îl complimentă pentru buna sa umóre și egalitatea caracterului seii.

— „Ah! dômnă,“ îi mise el, „îmi plătesc glumele prea scump sêra, când sunt singur.“

— „Ești dară vre odată singur?“

— „Nu,“răspunse el suridând.

Dacă un observator judicios al naturei omenesci ar fi putut vedea în acest moment espresiunea contelui de Sucey, s'ar fi înfiorat pôte.

— „De ce nu te însori?“ replică această dômnă, care avea mai multe fete într'un pensionat. „Ești bogat, cu titluri, de noblețe vechiă; ai talente, viitor, toate-ți surd.“

— „Da,“răspunse el; „dar este un suris, ce mă omoră.“

A două țile, dômnă află cu uimire că peste nôpte domnul de Sucey își sdrobise capul cu un glonț. Societatea înaltă se întretinu în diferite moduri despre această întâmplare străordinară, și fiă-care căuta cauza ei. După gusturile fiă-cărui judecător, jocul, amorul, ambițiunea, disordinile ascunse, esplicău această catastrofă, cea din urmă scenă a unei drame, care începuse în 1812. Numai două ômeni, un magistrat și un medic bêtrân, șciau că domnul contele de Sucey era unul din acei ômeni tari căroră dumnezeu le dă nenorocita putere de a eși în toate țilele învingători într'o luptă grozavă pe care o pôrtă cu vre un monstru necunoscut. Ajunge, ca un singur moment dumnezeu să-și retragă dela ei mâna sa puternică, și ei cad.

I. P.

Datine, credințe și moravuri române,

de S. FI. Marian.

Vergelul.

III.

După cele arătate până aici urmază „jocul cu para“ seii „cu banul“. Acesta se face în următorul chip. Fata de casă unde se serbeză Vergelul, aduce apă

prôspetă din fântână și turnându-o într'o strachină curată o pune pe masă. Strachina trebuie să fiă plină cum se cade. Apoi, fiind fiă-care fată provădută de mai nainte cu câte o para, cu un ban rău, începe una după alta a lăsa să cadă banul cam de sus în strachină, făcând mai întâi semnul crucei peste apă și grăind încet:

„De-a fi să-mi fiă cutare partea, ursitul, să sară paraua din apă, ér de-a fi să nu-mi fiă, să nu sară!“

Séu:

Déc'a fi să sară banul
Să mé mărit pân' la anul!

Décă banul sare din apă, e semn bun, că-cî feciorul, la care a gândit fata, când a aruncat banul, va lua-o. Și cum sare banul toți cei de față se bucură; toți strigă și întrebă rîdînd pe aceea care l-a aruncat: „la cine a gândit?“ Érá de nu sare banul din apă, atunci nu e semn bun, că-cî feciorul la care a gândit fata, nu-î va fi partea. Dar și pe acésta o întrebă: la cine a gândit când a aruncat.

Astfel aruncă fiă-care de trei ori gândind la una și aceeași persóna. După acésta combinéză feciorii și fetele de față împregiurările, cum vor proceda cu pețitul, însuratul și măritatul ...¹⁾

După ce aú venit toți la rînd, după ce fiă-care a aruncat paraua, banul, purced la alt mijloc de a-și gîci și cunoșce viitorul, și anume prin două lumînărele.

Fac adică două lumînărele mici și suptirele de cêrá, și de este cu puțință din cêrá curată. Lumînărelele acestea le fac la un capêt turtite, séu le pun pe nișce coji de nucă ca să pótă pluti pe apă. Apoi le aprind, le dau drumul pe apă din strachina de mai nainte, făcînd printre ele semnul crucii și menindu-le, adică dând uneia numele unui fecior, ér celeilalte numele unei fete. Décă aceste două lumînărele plutind pe apă se'mpreună, cred toți că cei doi tineri, a căror nume pörtă lumînărelele, se vor căsători cât de curînd, érá de nu se'mpreună, nu-î speranță de nuntă. Séu decă în urmă una séu alta din lumînărele scăpătéză, adică se cufundă în apă, e semn că acela, pentru care a fost menită, va muri²⁾.

În acest chip trece la rînd, fiă-care și cu lumînărelele.

Urméză acum tálcuirea sortii și a norocului prin mijlocul turtițelor de aluat³⁾.

Acésta se face în următorul mod.

Fata de casă, unde se serbézá Vergelul, se duce la fântână de unde iéu totdeuna apă, și scoțînd o ciutură de apă, iea o gură din ea, o duce'n casă și o pune într'o strachină. Tot așa se duce ea de a doua și de a treia órá și aduce câte o gură de apă și o pune în aceeași strachină. După acésta aducînd fărină de grêu și turnându-o în strachina cu apa adusă, precum s'a arêtat mai sus, fiă-care fată frămîntă fărina și-și face câte o turtiță pe care cocîndu-o în vatra focului și ungîndu-o cu unt séu cu unsóre, fiă-care fată își insemnézá turtița sa și o dá unei mâte să o mănânce. Fata, pe a căreia turtiță o va mânca mâtea, are să se mărite în anul ce vine. Décă mâtea o va miroși numai, fetii o să-î vie starostî. Érá fetele, ale căror turtițe aú rēmas neatinsse de mâte, n'aú ce mai trage nădejde că se vor mărita în anul ce urméză⁴⁾.

Aceste datine înșirate până aici se petrec numai în casă, la zarea unei lumînări séu, în lipsa acesteia la

¹⁾ Com. de d-nul G. Brăilén. Tot așa se usiteză și 'n alte sate din Bucovina.

²⁾ Idem.

³⁾ Unele Românce spun că o samă de fete în locul acestor turtițe fac un fel de „călțunași“ séu „pirosce“, care asemenea le dau mâțelor (pisicelor) spre mănăncare.

⁴⁾ Credința și datina Româncelor din Calafindeșci, Siretiú și din alte sate din Bucovina.

zarea unui opaiț. Fiă-care fată asistă la cercarea norocului celorlalte, fiă-care se bucură, séu, după împregiurări se scârbeșce de rezultatul nefavorabil al suratelor sale. Însé, în genere, fiă cum va fi acel rezultat, voioșia și glumele nu lipsesc nici uneia, că-cî deși se întemplă, ca unei fete să nu i se fi nimerit, după cum i-a fost dorința, își calcă pe inimă, se face, deși numai ea și Dumneđu șcie cum, că nu-î pasă, apoi și celelalte fete o îmbărbătéză, spuindu-î că dóra nu va fi togmai așa, după cum i s'a arêtat.

De multe ori voioșia trece în risete din cauza figurilor pocite séu a altor semne, care se arată din topitul și vėrsarea plumbului, cât și din albușul oului. Și cu cât acestea sunt mai diforme și mai ciudate, cu atâta și voioșia se măreșce.

După ce aú împlinit șirul profetițiilor cu cele ce s'aú arêtat mai sus, ies tóte din casă afară purtând cu sine un lingurar cu linguri cu tot și cu o ciobótă. Cum aú eșit afară, fiă-care fată scutură pe rînd lingurarul cu lingurile și după ce încétă de scuturat ascultă cu luare aminte să audă nu vor lătra din cătro-va căni. Din cătrău latră căni, într'acolo, cred ele, că se vor mărita¹⁾.

După ce se părăndéză cu lingurarul încep cu ciobóta, și anume fiă-care fată pe rînd o aruncă peste casă. Acésta însemnézá, că încătrău va fi căputa ciobóteii, după ce acésta a căđut, într'acolo va fi viitórea casă a aceleia ce a aruncat-o²⁾.

De aici, după ce aú sfērșit și cu ciobóta, se iéu cu tótele și se duc în tăcere până la o casă megiașă, unde șciú că sunt copii mici, spre a începe alt șir de profetiții și anume să cerce norocul când se vor mărita: în timp scurt? ori mai târđiú? în anul ce vine, ori în celălalt an? Acésta o șciú ele din aceea, că încungiură fiă-care pe rînd de trei ori casa, érá la a treia órá se pune aceea care a încungiurat-o lângă o feréstră și, tăcînd mulcom, trage cu urechea să audă ce se vorbeșce în casă? Décă aud că în casă părinții dic copiilor „du-te!“ séu „mergeți de-aicea!“ este semn de bucurie, că-cî de bună samă aú să se mărite, se vor duce dela casa părintéscă. De aud pe părinții din casă strigând cătră copii: „vină mai de grabă“ séu „vină mai iute!“ pețitorii vor sosi chiar în cășlegile de érnă. Érá de aud dicîndu-se în casă: „ședeți locului!“ séu „stăi!“ séu „nu te urni din loc!“ atunci nu e semn bun, că-cî atunci fata care a ascultat nu se va căsători în anul ce urméză, nu se va urni din casa părintéscă, ci va mai ședeá, după cum i-a profetițit cel din casă³⁾.

Sfērșind fiă-care fată de ascultat se duc la altă casă, unde șciú ele că sunt lumini de cununie, și cerîndu-le pe vr'o câte-va minute dela proprietarul lor, le aprind și merg cu dēsele la o fântână. Aici, la luminile aprinse fiă-care se plécă și caută în apă. Décă fata, care s'a plecat, vede în apă o umbră de bărbat, care-î este cunoscută, e semn sigur că se va căsători cu acea persóna, a căreia umbră i s'a arêtat în apă⁴⁾.

Aceste sunt datinile și credințele la a căror esecutare iéu parte și feciorii, însé ei la întregă petrecere aú

¹⁾ Credința și datina Româncelor din Siretiú.

²⁾ Com. de d-nul G. Brăilén.

³⁾ Datina și credința fetelor române din mai multe sate din Bucovina.

⁴⁾ Com. de d-nul G. Brăilén.

o rolă secundară, după cum am mai spus-o de vre-o câte-va ori, mai mult privesc și combină din cele ce se arată fetelor cum vor purcede cu pețitul și însuratul.

Vine însă acum un șir de datine și credințe proprii numai fetelor, la a cărora executare se feresc să nu fiă nimeni de față ca să le vadă. Acesta e o mare taină pentru dânsese. Și eu le dau totă dreptatea, că-cî un prașcău, un om de nimica, vedându-le, poate să le ia în rîs, seú, ce e și mai rău, poate încă să le facă și alte neplăceri. Drept aceea se despărțesc acuma de feciori și, lăsându-i să mîergă unde voesc, ele se duc la casa uneia dintre dânsese, și acolo își urmăză profețirile despre care vom vorbi mai la vale.

E de însemnat și aceea că, cu cât e afară mai în tunec, cu atâta cred ele a fi mai bine pentru dânsese, că-cî atunci sunt scutite de ochii cei răi ai lumii.

Mai înainte de toate după ce s'au despărțit ele de feciori, seú mai bine ăis feciorii de dânsese, se duc să lege parii unui gard de nuele din apropiere. Însă înainte de a pleca, fiă-care se îngrijește ca să aibă pe lângă sine un obiect anumit cu care să lege parii. Așa una se'ngrijește de o crenguță de bărbănoc cu stremătură roșiă, una de un struț de perișore cu pantlică (cipcă) verde, seú de un struț de pospan cu stremătură verde; alta de o cruciță de tisă cu cipcă albastră¹⁾. Alta iea găitan seú lână seú ață roșiă, ăra în lipsa acestora iea chetórea dela cămașă seú cordeluța cu care-și împletește coșile²⁾; în scurt fiă-care trebuie să aibă un obiect anumit la dânsa, cu care să pótă lega parii. După acesta fiă-care mergend³⁾ spre gard cu ochii legați ăice:

Sân-Vasiu bălțat
Adă-mi un bărbat
Cât de blăstemat
Dar bine 'ntremat⁴⁾.

Ăr după ce ajung la gard încep dela cel dintăi par, pe care pun mâna, a număra înderăt și anume: nouă, opt, șapte, șese, cinci, patru, trei, două, unul⁵⁾. Pe cel din urmă par, adică pe „unul“ îl legă apoi cu obiectul ce-l are în mână ăicend:

Eú nu leg parul,
Ci-mi leg ursitul,
De trei ursite ursat
Și de dumneđu dat⁶⁾.

Astfel se părăndăză ele una după alta spuiund aceleași

¹⁾ S. Botizan „Séra de Sân-Vasiu în Maramureș“ publ. în „Familia“ anul V, Peșta 1869, Nr. 5, pag. 49—51.

²⁾ Datina fetelor române din Bucovina.

³⁾ Unii Români din Bucovina spun că voind a li se arătă mai bine merg în haina, în care s'au născut, va să ăică în — pelea gólă.

⁴⁾ S. Botizan ep. cit. pag. 50.

⁵⁾ Datina fetelor din Bucovina. — S. Botizan, op. cit. pag. 50, spune că fetele din Maramureș legă parul cel dintăi pe care-l ating cu mâna. Prin urmare, după S. Botizan, ele nu numără parii, cum fac toate fetele din Bucovina. Ori pe care Român din Bucovina îl veí întreba: ce fac fetele în séra spre St.-Vasile? íi răspunde: „numărá parii!“

⁶⁾ Com. de d-nul G. Brăilén. — Cu privire la adj. „ursat“ din aceste versuri trebuie să însemnez că aice e o licență poetică populară, care vine numai în farmece și vrăji. Eú l-am scris așa după cum mi s'a comunicat. De altmintrelea, după părerea mea, ar trebui să fiă „ursit“.

cuvinte, numărând și legând parii, după cum s'a arătat mai sus.

Décă parii, pe carii í-au legat ele, sunt strimbí și ciotoroși, ursiții, adică viitorii lor soți, băbăți, vor fi urți, gârbovi, ghiboși și bolnăvicioși; decă parii sunt drepti, și sănătoși, ursiții vor fi frumoși, tineri și sănătoși; decă-s cu cójă suptire, ursiții lor vor avea pučină avere; decă-s cu cójă grósă, vor fi avuți; decă-s drepti, groși și cu cójă netedă, viitorii lor soți vor fi voinici, tari și frumoși. Decă parul legat s'a nimerit să fiă putred, însemnéză, că bărbatul viitor va fi bătrán.

Mai pe scurt cum va fi făptura parului, așa va fi și ursitul. Însă ele nu caută parii îndată după ce í-au legat să vadă cum sunt, ci íi lasă până diminéță, adică până în reversatul zorilor anului nou. În reversatul zorilor anului se duc apoi și-í caută. Și ele numai de aceea íi legă, pentru ca a dóua ăi să-í pótă cunósce¹⁾.

Sfērșind de legat parii, se'ntorc dela gard până la un loc tot cu ochii legați, ăra de acolo își deslégă ochii și apoi se duc la cotețul porcilor ca de pe tăcerea seú grohoțirea acestora să cunósca: mărita-se-vor în anul ce vine, ori ba? Decí cea dintăi, care ajunge la cotețul porcilor strigă: „hudíoa în anul acesta!“ adică în anul ce se'ncepe a dóua ăi. De cumva vre un porc grohoțește după rostirea cuvintelor de mai sus, e semn bun, că-cî fata, care í-a ascultat, se va mărita în anul ce vine. Cel pučín așa crede ea. Er de cumva porcul, seú — decă sunt mai mulți porci, nu ăic nimic, atunci fata crede că nu se va mărita în anul ce vine. Prin urmare supérarea ei nu e próstă. Însă pentru ca să-și mai aline supérarea pune porcilor din coteț o a dóua întrebare, ăicend: „hudíoa de-acum într'un an!“ Decă porcii de astă-dată grohoțesc, crede fata că de-abia într'un an se va mărita. Er din contră decă porcii nici acum nu răspund nimic, crede ea că nici la anul nu se va mărita. Nerespundend porcii nici a dóua óra mai pune ea încă și o a treia întrebare, ăicend: „hudíoa de-acum în două ani!“ De răspund acuma porcii se va mărita după două ani. Dar de nu răspund nici acuma nimic, e semn reú, că-cî amésurat credinței sale, ea nici după două ani nu se va mărita. Și supérată foc pe porci, că nu í-au răspuns nici la o întrebare, íi blastemă ăicendu-le: „mánca-v'ar bránca!“ seú „avére-ar lupii parte de voi!“ Și după acest blăstém părăsește cotețul cu porcii, că-cî peste trei ori după datină nu pótă să-í mai întrebe nimic. În-trebările peste a treia óra n'au nici o însemnare²⁾.

¹⁾ Datina și credința fetelor din Bucovina. Acestă datină e usitată în Bucovina și în „séra spre St.-Andrei.“ Ăra d-nul V. Alecsandri în „Opere complete“ Poesii, vol. I. Doine și lácrămióre. București 1875, pag. 247. scrie: „Fetele române întrebuițéză deosebite mijlóce de a cunósce ursiții ce vor avea. Unele descántă ísvórele, cređend că vor vedea în fața apei chipurile băbăților de care vor avea parte; altele íși legă ochii în nóptea ajunului Bobotezei și merg de pun mâna pe un par din gardul casii. Decă se întemplă ca acel par să fiă drept și curat, ursitul are să fiă înalt și bine-făcut; ăr decă din contră parul e strimb și nodoros, ursitul are să fiă bătrán și urit“ etc. etc

²⁾ Datina și credința fetelor din Bucovina și a celor din finutul Bărgăului și al Năséudului din Ardél.

Visul Dochiei.

Cânt un vers falnic de renviere
Care s'aprinde sufletul meu.

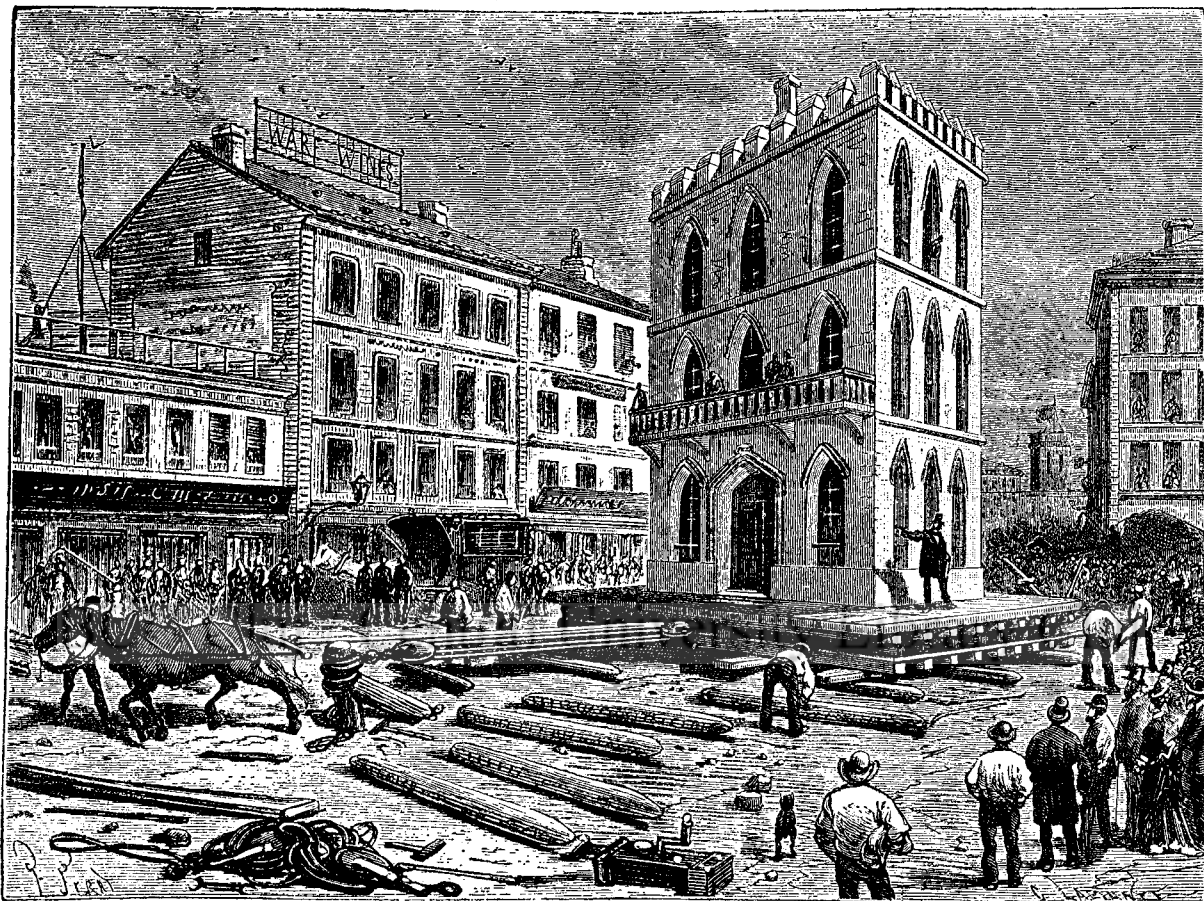
I.

Într'o frumoasă cârtică: „Arta în timpul resbelului“, d-nul Fr. Damé scrie:

„România amenințată în interesele sale cele mai scumpe, călcată în drepturile sale cele mai netăgăduite, și-a aruncat batalioanele voioase peste Dunăre, și după două vécuri de nemișcare, de inerție, ea a avut din nou eroi și martiri.

„Îndată poeții români au adăos o cordă lirei lor, și cântece grave se strălucitoare, entusiaste se mișcate, duiose se patetice, au resunat pretutindenți, pentru a

pinse geniul român la minunate produceri. Așa stă cu activitatea noastră literară după resbel. Cum era însă înainte? — Geniul național era cuprins de fiorii resbelului. Trupele străine erau să între în țără, nesiguranța băntuia poporul, esistența statului era amenințată, atârna mai nu-mai dela voința se capriciul unui autocrat. Să luăm parte cu Turcii, se să ne unim cu Rușii? Acestea erau întrebările ce-și puneau patrioții români. Pozițiunea era încurcată, cu atât mai mult că trupele rusești intrară în țără fără a aștepta sancționarea convențiunei de camerele române. În astfel de condițiuni România mobiliză fără a ști însă, care e amicul și care inimicul. Ea voia să rămână neutrală, dar se putea ore una ca acesta? Rușii nu

Momentuositățile New-Yorkului: Mutarea unei case. (Pag. 158).

afirma, că inima română tresăria la repețitele lovituri ale evenimentelor.

„Când inima unui popor tresare, geniul se își desfășură aripile și-și ia un avânt puternic spre sferele eterne ale artei.

„Vibrațiunile se prelungesc pe nesimțite, și, prelungindu-se, tot își păstrează intensitatea, câștigând însă în regularitate.

„Atunci geniul național produce operele sale cele mai frumoase.“

Aceste frumoase considerațiuni esplică, cum s'a făcut că activitatea literară a Românilor s'a deșteptat prin resbel și a produs acele opere neperitoare, care ne-au încântat în acești doi ani din urmă.

Resbelul este dară în cazul acesta îmboldul, care im-

voiau să lase la spatele lor un amic îndoiș, ér Turcii bombardaș orașele române de pe Dunăre, ca în țără inimică. Alegerea trebuia să se facă și se făcu.

Dar nesiguranța pozițiunei, necunoșcerea valoarei proprii, legaș puterile și facultatea de mișcare liberă a bieșilor Români. De atâta timp ei nu pusera mâna pe arme, nu se încercasera în luptă cu inimicii patriei, ore erau ei destul de formași, destul de bravi, destul de îndurători? Acestea erau întrebările și temerile lor. Ér literatorii noștri, ér poeții noștri, cuprinși de aceleși temeri, nu cuteau să vorbescă, cântul amușise, că-cî poetul învățat a cânta frumșea primăverei și iubirea, nu șcia să întrebunțeze fanfara resboinică.

Atunci se rădică o voce generoșă și întonă patrioticul cânt: Visul Dochiei, care le spuse Românilor

istoria lor, gloriile lor trecute, le dade speranță și încurajare. Ajunge să analizăm poema pentru a vedea tendințele generosului poet.

II.

D-nul Frédéric Damé, francez de naștere, român de adopțiune, și-a pus péna și generosul său talent în serviciul patriei sale adoptive. Înainte de a publica: *Visul Dochiei*, d-nul Damé scrisese o lungă *Istoriă a României în relațiunile sale esteriore*. Acastă carte a rămas nedată din motive, pe care nu le cunoșțem, dar autorul a extras din ea o broșură: *Statul român*. Acastă broșură a fost simburile poemei. Escelentul poet și scriitor a schițat în versuri o istorie a României în trăsăturile sale principale, în fazele de căpetenie ale existenței sale.

Dar să vedem cum se întâmplă acésta.

La rădicarea cortinei Dochia, fiica lui Trajan, dorme în munții Carpaților la piciorul unei stânci. România vine să o deștepte, pe când un imn răsboinic răsună în munți. — „Audi copiii tăi,“ dăce România. Dochia rămâne rece. Pentru ea: Numai faptele trecute, numai ele mai trăesc, amintiri pline de fală de prin vremi de bărbăție. În zadar o încuragéză România și îi dă speranțe pentru fiii săi. — „Sufletul meu este obosit d'a mai spera“ dăce ea și cade în visare. Atunci începe a istorisi începutul Românilor, luptele și încercările prin care au trecut, valorile popórelor sélbatice, care au cercat a-i tîri cu sine, timpurile de glorie ale unui Mircea, Stefan, Mihaï, pe urmă ocară tronului român dat la mezat.

Dece secole luptat-am și-încă tare mă simțiam,
Când veni rușinea însă să resist nu mai puteam.

Ea cădu în letargia și dormi un véc și voeșce să
mai dormă,

România

Somnul este mórtea.

Dochia

Somnul este visul tot-déuna.

România

Tu visezi ce-a fost odată... Eú visez ce pot spera.

Ea îi spune Dochiei, că pe când acésta dormia în munți, fiii ei au stat vecinic în picioare și au resistat sortii. În timpul acesta România a avut martiri, necunoscuți de istorie, dar cu atât mai mari.

Tu dormiai atunci, când Tudor, coborîndu-se în vale
A făcut ca să tresară tot poporu'n a sa cale.

Sângele lui a fost botezul rasei viitoare; libertatea
s'a sculat în picioare.

Rupte-s lanțurile, mamă; rëndul ne-a venit și noué.

Dochia tot nu crede, numai trecutul rămâne mare pentru ea și n'are nici o speranță în viitor. România cêrcă a o convinge, că fiii ei vor fi tot atât de bravi ca în trecut.

Scólă, Dochio, trecutul reîncepe 'ntinerit.

Óre n'auđi tu echoul de prin munți și de prin văi,
Răsunând un cânt răsboinic?... Mamă sunt copiii tăi.

Într'adevăr cântul răsboinic răsună și soldați, fete, femei, bătrâni apar înflăcărati de iubirea patriei. Er, Dochia, convinsă, recapeta speranță și cade'n brațele ficeii sale iubite; pe urmă bine-cuvintéză pe fiii săi, cari se duc la luptă peste Dunăre, pentru a câștiga neatárnarea patriei.

III.

Acastă poemă, reprezentată în 1877 pe scena teatrului din București, a avut un succes strălucit, pentru-că se simția patriotismul, care o inspirase. Ea aréta trecutul glorios al României, statornicia, care nu s'a trădat în mijlocul încercărilor, și dadea speranța unui viitor strălucit prin glorie și neatárnare.

Luând în vedere ținta, pe care a urmărit-o poetul, publicul a uitat, că poema nu presintă vre-o intrigă complicată. Întemplantarea este simplă și nu caută efectul lateral, ci, ca o adevărată operă de merit, merge drept la ținta sa.

Cât despre meritul literar al poemei, étă ce dăce d-nul Alecsandri, regele poezilor noștri: „Sunt fericit de a vă complimenta asupra valórei acesteii opere; ea este produsul unei mărețe și frumoșe inspirațiuni și conține adevăruri istorice, de care Români au dreptul a fi mândri...“

Frumósele versuri, aci triste și fragede, ca melancolicele cânturi ale Orientului, aci pline de bărbăție, se par o musică armonioasă. N'am fi cređut nici-odată ca un extras din istorie să se pótă scrie în versuri atât de frumoșe. — De aceea ne grăbim a publica în colónele acestui țiar o producțiune, care fără de acésta cu greú ar fi ajuns până la cetitorii de dincóce de Carpați. D-nul Fr. Damé a avut grațiositatea de a ne permite acésta a publica, grațiositate, pentru care îi suntem recunoscători.

Originalul s'a sris în limba franceză, ér traducerea română au făcut-o d-nii Olănescu și Șerbănescu. Acești două poeți, cunoscuți în public prin frumoșe produceri poetice, au fost, în traducere, la înălțimea inspirațiunei d-lui Damé. Aceste trei talente s'au unit pentru a presenta Românilor o frumoșă operă, care va rămânea tot-déuna în valóre.

Iosif Popescu.

Visul Dochiei.

Poemă dramatică

de Frédéric Damé, traducere de d-nii D. Olănescu și T. Șerbănescu.

Scena reprezintă înălțimile Carpaților. — Baba Dochia dorme la piciorul unei stânci. — Zăua se arată încetul cu încetul. — România apare.

Introducțiune la orchestră.

România.

Dochio!... Dochio!... mamă, te deșteptă și goneșce
Somnul greú care-ți apasă ochii, și în jur priveșce:
Florile smăltéză plaiul și, din ceruri, mândrul sóre
Deșteptarea ta salută ca p'ó ți de sêrbătóre.
Scólă-te, că-ci étă óra unde-avem de adunat
Róda ce Dumneđeu sântul cu a sa mână-a seménat.

Dochia, deșteptându-se.

Cine e? Cine mă chiamă.

România.

Auđi tu!...

Se aud cele dintăiú mesuri ale unui
imn răsboinic care resună prin munți.

Corul, în depártare.

Oh! libertate, dela munți,

Protege-ne în bătălie.

Ah! cadă în țărână-a nóstre frunți;

Dar stégul, stégul sus rămăe.

Er sângele ce vom vërsa
 Producă bravî cu nume mare,
 Murind la tine vom căta
 Și-ți vom cere rësbunare!

La luptă! La luptă!
 Pe cei ce mor să rësbunăm.
 La luptă! La luptă!
 La libertate ne 'nchinăm.

Vocile care începuseră a se apro-
 pia se depărtéză cu încetul, și apoi
 se pierd în depărtare.

România.

Copiii tei!

Dochia.

Aă murit!...

România.

Trăesc, și mâne plini de fală vor fi ei!
 Vocea lor prin munții noștri cu ecoul a sunat,
 Și-ale lor viteze cete pe câmpii s'aău resfîrat,
 Așteptând cu nerăbdare să începă a lupta.
 Mamă, scólă-te și vino pasul lor a îndrepta.

Dochia, visând.

Biet popor, ce totdeuna se rădică și ér cade.
 De ce vii să-mi turburi pacea grópeî mele-întunecate,
 Să mă scólî din somnul care fu de vécuri respectat,
 Unde liniștea simțirei și odihna 'mî-am aflat,
 Unde am găsit uitarea și a famei și-a gândirei,
 Unde am bëut din cupa gloriei și-a fericirei,
 Unde nu măi póte-ajunge nici un sgomot omenesc,
 Numai faptele trecute, numai ele măi trăesc,
 Amintiri pline de fală de prin vremi de bărbăția.....
 Suflu arđetor și tainic din antica bătăliă,
 Vin, și printr'atâtea vécuri, măi dá ér inimei mele
 Somnul vecinic ce alină și dureri și chinuri grele.

România.

Vrei se dormi, Dochio!... mamă, când pământul s'a mișcat,
 Când de fală tot vorbeșce și când cornul a sunat?...

Dochia.

Fala!... Fala!... Las-o 'ncolo! Togmăi tu, copilul meu,
 Aruncî surdelor ecouri numele măreț al seă.
 Fala noastră este mórtă... Am vëđut-o 'n bătăliă,
 Desperată și pierdută, cum lupta cu bărbăția,
 Purtând stégul nostru 'n mână de ardóre 'nflăcărata,
 Și cu inima strëpunsă am vëđut-o căđënd mórtă!

România.

Nu! A fost rănită numai, și căđută 'n leșin greú!

Dochia.

E curat o nălucire! — Căt ași vrea s'o am și eu!..
 Îndoiala-î fiica vërstei, este umbra despre séră;
 Când se duce tinerețea și speranța noastră sbóră.
 Am trăit prea mult, copilă, și paharul l'am bëut
 Până 'n fund.

România.

O jertfă încă măi aî, mamă, de făcut.

Dochia.

Sunt bătrână și cu ochi numai lacrimi pot vërsa.

România.

Speră!

Dochia.

Sufletul meu este obosit d'a măi spera.

Recade în visare.

Pentru ce rechiămî tu încă fala vechiă ce uităi?
 Las' istoria să dórma într'al vremei mucigăi,
 Oh! v'ați stins țile iubite și mărețe din trecut!
 Țile pacinice și line ce-al meu suflet ați umplut,
 Țile-a tinereței mele, țile dulci și fericite,
 Pentru ce veniți, ca roiul de albine bântuite,
 Să vë-adăpostiți la umbra-acestei inimî întristate?..
 Liberă mergeam atunci, de nenorociri departe,
 Peste-a munților corónă, de zăpezî acoperite,
 Ducënd vesele cu mine soțiórele-mă iubite.
 Văile d'a nóstre cãnturi resunaă adese-orî,
 Beam din unda ne'nceptută, prëdam tufele de flori.
 Aurora strălucită, diminețe 'ncântátóre,
 Ce 'mbëtaă a mele simțuri cu profumuri și cu sóre!
 Apoi dela bătăliă când veniaî tu, tatăl meu,
 Alergam eu măi nainte să mă culc pe pieptul teă;
 Tu mă sãrutaî pe frunte și-atunci bërtrãnețea ta
 Se pãrea că-î măi voióie lângă tinerețea mea.
 El era și drept, și mare, îl iubiam și mă iubia...
 Amintiri de falnici timpuri ați trecut!... Copila mea,
 Ascultă!...

Se scólă.

Am vëđut bălăia undă-a Đunărei frumoșe
 Sub călcăele Romane plecând undele-î fălóse.
 Și mulțimi de legióne peste bălți înaintând,
 Umbra codrilor sëlbaticei fără grijă înfruntând;
 Er pe Decebal vitézul în victórii zëmislit
 Măi mult încãrcat de fală ca de vërstă gârbovit,
 Contra sórteî schimbátóre l'am vëđut cincî ani luptând,
 Desperat, fără de sprijin și luptându-se căđënd.
 Am vëđut, și vai! plâng încă, tótă Dacia 'n ruine,
 Și poporul ei sërmanul fugărit peste coline,
 Er eu, plină de rușine, printre ei am fost tîrită
 Până la a lor picióre, d'al lor ris batjocorită.

Recade în visare.

El încă este strëmoșul și părintele-ăstuî neam.
 Mă vëđu, — p'atunci frumoșă și mult tinëră eram.
 Me iertă!.. Din fundul grópeî unde sãngerând zăceați
 O rësboinicii mei falnici, tresãrind îmi mulțumiați,
 Că-cî eu rechiãmam la vieță Dacia cea nãruită.
 Înălțam din nou stindardul căđut în luptă cumplită,
 Împliniam proorocia vechilor prevestitori,
 Mestecând sânge cu sânge de învinși și 'nvingători.

Ea viséză.

România.

Pentru ce nu faci ș'acuma ce-aî făcut odinióră?
 É al teău poporul ásta, oțelit în vieță-amară;
 El se scólă și te chiamă mânia 'ntinđënd spre tine.

Dochia.

Visuri falnice ce-aduceți tot dureri și tot suspine!
 Arsu-ne-aă aceiași pară, dus-am aceleași nevoi.
 Ah! amar e chinul care svëntă sufletul în noi.
 De atâtea visuri scumpe ca să mă fi lepădat,
 Șciî tu, spune, șciî, copilă, câte lacrimi am vërsat?
 Sbuциumat atâtea vreme de cumplitete furtune,
 Lëgãnu-ți dela peire a scãpat ca prin minune.

Se scólă.

Ne-am măi fost sculat odată!... Câmpii noștri pustiiti
 Eraă de cetăți întinse și de róde-acoperiți.
 Renășceam... Când, deodată, ca un riú îngrozitor
 Ce-a scãpat dintr'a lui matcă, alergând resunător,

Ducând în a lui pornire, stânci și pomii uriași,
Vitele cu-a lor coșare, luntrea cu a ei vėslaşi,
Peste noi din miadă-nópte valul negru de Barbari
Se avântă: Goții, Hunii, cu Gepizi și cu Avari,
Ca o mare clocotindă se vërsară spre apus! ...
Noi, încremeniți de spaimă, ne rugăm la cel de sus,
Ne rugăm cu dor fierbinte la al lumii Domn slăvit
Ca să scape biéta țeră de acel potop cumplit.
Și diceam: „Mărite Dómne, decă ți-am greșit noi ție,
Nu ne-ai pedepsit tu? Dacii și a lor Împărăție
Aū perit dintr'astă lume ... Ce-ți mai trebuie acum?”
De cu séra până 'n ȕiuă, valu-și caută de drum,
Și din zori și până 'n séră a lui unde sgomotóse,
Se loviau de munții noștri, scoțând urlete fieróse!
Astfel, fata mea, trei vécuri de dureri și de 'ncercări,
Ne'ncetat ducând povara unei falnice chiámări,
Sufletu-mi, plin de credință, nici-odată n'a slăbit!

Cade din nou obosită.

România.

Décă 'n timpul greū de luptă, mamă, nu te-ai îndoit,
Pentru ce desperi acuma, când primejdia-î mai mică.
Uite, nóptea fuge, ȕiuca cu încetul se rădică.

Dochia.

Arcu 'ntins peste măsură chiar în mâna-ți se sdrobeșce;
Inima sdrobită éráși ca și stâncă se 'mpetreșce.
Vai! speranța de cu séră diminéța dispărea.
Pe când suferința ȕilei d'impotrivă tot creșcea.
Când credeam în biruință, ea atunci pleca în sbor,
Și amicul cel mai sincer se schimba în trădător;
Ceii uniți cu noi întors-au în potrivă-mi a lor armă.
Étă ce-mi vëdură ochii!

România.

Îngenunche te rog, mamă,
Lasă cel trecut în pace.

Dochia.

Décă sufletu-ți e tare,
Să 'nțelegi învëțătura ... Numai astfel vei fi mare.
Ast trecut e-a mea viétă, și-î dospit de lacrimi multe,
Din dorinți neîmplinite, din dureri amari și mute,
Din tot ce restórnă timpul și în om îl nimiceșce,
Din visări abia 'ncepute ce destinul le trăsneșce,
Din pierduta nóstră sórtă și din sângele vërsat! ...
Noi care-am trăit dintr'ênsul, noi care l'am îndurat
Cel trecut plin de mărire și de lupte de eroi,
Nu-l vom uita nici-odată, că-cî era croit pe noi.
Nu a fost popor pe lume mai ciuntit făr' de noroc,
Mai sdrobit fără de milă, stând cu tóte astea 'n loc.
Décă dar a mea speranță fu ucisă d'al meu chin,
Am dreptate să fiū mândră de durerea-mi cel puțin.

Se opreșce un moment ostenită, apoi reincepe cu linișce.

Am vëđut născënd pe Mircea, și în brațe l'am purtat;
Prin cărările din munte pașii sêi am îndreptat,
Capu-î prețios pe sínu-mi cu drag mult timp legănai,
Și în inima-î română dorul țereî semënai.
La luptă-l urmam cu dorul, biruit l'am mângâiat.
Un român așa de mândru sub cer încă n'a mai stat;
Par-că din Trajan trecuse sufletu 'n sufletul sêu.

România.

La strëbuna vitejiă să ajungem n'o fi greū.

Dochia.

Maî ferice veți fi óre?

România.

Vom fi tot atât de tari

Dochia.

Dar nedrept este norocul; trudele cele mai mari
Care merită resplată, mai puțin se resplătesc!
Cât de mari d'ar fi copii-ți mai puțin mari sunt, gândesc,
Fata mea, de cât eroul ce-a luptat cincî-deci de ani
Împotriv'atător dușmani: Unguri, Leși, Mahometani.
Décă el n'a fost în stare gloria ca s'o robéscă,
Cum poți crede tu că togmai fii-ți aū să isbutéscă.
O Stefane, scólă, vino, eși acuma din mormânt,
Vin de spune la urmașii, moștenind al tēu pământ,
Că o jumătate secol brațul tēu luptă cu foc.
Să le-asigure domnirea liberă într'acest loc! ...
Umilit-a el Sultani, căpitanii le-a repus ...
Dar voi nu știți d'al sēu nume, națiunii de la Apus!
Totu-și jumătate secol, când la munți, când în păduri,
În tot locul făr'odihná, însoțit d'ai sēi panduri,
A oprit torentu 'n cale, îndrăsnețul luptător,
Nevoindu-l a se 'ntórcé éráși cătră-al sēu isvor.
Décă nu era acolo, sus pe zidul d'apêrare
Ce-l surpa cu dușmăniă valul ordelor barbare,
Valul rësturna zăgazul și, umflându-și unda sa,
Póte pentru-a dóua óră fața lumii se schimba!

România.

Dar urmașii lui păstréză ș'astăđi sânta-î pomenire;
A lor fapte aminti-vor a strëmoșilor mărire.

Dochia.

Și 'n sfërșit ce 'mi pasă, decă creatura omenéscă
E nerecunoscétóre: Conșciința-mi românéscă
Spune că eū datoria până 'n capet mi-am făcut.

România.

Vrem să punem în picioare stégul nostru cel căđut;
Insetate sunt d'a 'nvinge legiunile române.

Dochia.

Tot așa Mihaiū luat-a în puternicele-î mâne
Stégul, și-a unit pe frunte-și corónele a trei țeri.
Uriașă încercare pentru omenéșci puteri! ...
Ce să sper, eū nici-odată n'am avut un drept mai mare
Ca 'n acele timpuri demne d'o eternă admirare;
Tóte visele-mi printr'ênsul, ca prin farmec împlinite:
Ungurii bātuți, Sultani sfărâmați ... oștiri sdrobite;
Ca în timpii ceî de fală pe Romani toți el strînge
Ale Daciei antice națiunii d'același sânge
Renăscënd l'același sóre și l'aceleashi mari idei.
Ah! din ceruri unde umbra-ți locueșce printre Ȕei,
Auđind, Trajane, cornul îmbucac de nemurire,
A ta bine-cuvëntare revărsași peste oștire.

Cu desperare-

Lasă-mē să plâng, copilă, lasă-mē să dorm ... Oh! nu! ...

Tace și apoi reia cu putere.

Voiū să-mi amintesc, copilă, și mai mult ... Ascultă, tu.
Să golesc, voiū, până 'n fundu-î cupa cea d'amărăciune.

România.

Spune ... Vërsă colea 'n sínu-mi chinul care te repune.

(Va urma.)

Higiiena în bucătărie.

Bucătăria este laboratorul, în care se fabrică sănătatea omului. Așadar lucrările ei trebuiesc supuse regulilor igienice. Cu cât igiena va fi mai mult observată în bucătărie, cu atâta va fi farmacia mai rar cercetată.

Între regulile, pe care le vom comunica, nu vom vorbi despre gătitul bucatelor. Creșterea casnică trebuie să dea în privința acésta instrucțiuni îndestulătoare pentru a recunoaște calitățile unui soi de carne său ale altor materii primare.

Aceste cestiuni, de sigur foarte interesante, nu pot fi obiectul unor scurte observări. Vom face numai cunoscute unele principii generale de urmat într'o bună bucătărie, și vom vorbi ceva despre acaretele de bucătărie. De multe ori se cumpără acestea și se tractează cu o ușurință nespūsă, care este cauza unor nenorociri mari. Studiul lor este dar de o însemnătate considerabilă pentru o economă, care vrea să aibă bucate sănătoase și să nu-și otrăvească, fără voe, familia întrégă.

Cum trebuie să fiă o bucătărie model? Răspunsul nu presintă nici o greutate.

E bine ca bucătăria se fiă separată de locuință, pentru ca mirosurile bucatelor să nu geneze pe ai casei și — vice versa.

Așa ceva rar se pôte face, de aceea o trecem cu vederea, știind că, în orașele mari cu deosebire, locuințele sunt îmbulzite și în aceeași casă se află multe bucătării.

În ori-ce cas localul trebuie să fiă spațios, înalt, bine ventilat și cu deosebire luminos. Când nu pôte vedea cine-va ce gătește, de sigur nu va produce ceva bun.

Cum-că ordinea și curățenia cea mai mare trebuie să domnescă, nu mai încape nici o îndoelă. După fiă-care mâncare trebuiesc curățite vasele îndată și puse la locul lor; ér vatra trebuie grijită și focul stins, negreșit decât nu mai e de lipsă să ardă. — În totă diminéța să fiă podéla măturată cu o mătură umedă pentru ca să nu se facă praf. Ghete său haine să nu se curețe în bucătărie, cum se face de obicei, pentru ca să nu între în bucate și ore-care materii străine. — În fiă-care primăveră să se spoescă păreții.

Pe o lature a bucătăriei să fiă câmara de provisiuni cu trei despărțăminte; cel mai apropiat pentru legumi, cel mai depărtat pentru carne; în sfêșit cel din urmă pentru bêturi. Acéstă dispozițiune este cu deosebire escelentă, când bucătăria e suterană și când are cine-va lipsă de provisiuni mari. De altcum o singură camară ajunge pentru legumi și carne, ér bêturile se vor pune în celar, care nu lipsește la nici o casă cum se cade. Cămara să fiă uscată, aerisită și răcorosă (cel puțin 10° R.)

Din timp în timp să se viziteze provisiunile, și tot ce e stricat să se arunce. O cruțare prea mare încă nu e bună; decât se lasă înlăuntru o provisiune stricată, în curând le strică și pe celelalte său le dă un miros și gust neplăcut.

Pe cealaltă parte a bucătăriei să fiă un loc pentru materialul de ars.

Ce se atinge de partea cea mai importantă, de vatră, vom aminti următoarele:

Vatra să tragă bine și focul să ajungă la tôte găurile tablei superioare. În modul acesta se pôte ști dinainte, cam câtă vreme e de lipsă pentru a face o mâncare anu-

mită, și nu este cine-va espus a mânca o bucată arsă său prea fértă. De altă parte știți cât e de neplăcut a găti cu ochii lăcrimați de fum și în sfêșit la o astfel de vatră sunt de lipsă mai puține lemne.

Cel mai bun material de ars e de sigur lemnul. Arderea lui uniformă permite o fierbere său o frigere uniformă. Maniarea lui e mai comodă; el nu murdărește așa locul unde se așeză.

Turba mirósă greú și împrumută acéstă calitate și bucatelor. Vorbim despre acest material numai pentru ca să arêtam avantajele lemnului. Pela noi nu va veni nimeni în pozițiune de a o întrebuița, afară decât nu va merge în Italia său în altă țeră unde se produce acest combustibil.

Dar un material care face concurență lemnului, sunt cărbunii de pétră. Șcim că multe economie nu-î pot suferi pentru praful lor și pentru-că le atribuesc un miros neplăcut. De multe ori am cercat în zadar să facem pe unele dómne să adopteze acest material de ars. Cu tôte acestea în Englitera nici nu se cunoște altul, și bucătăriile englezești sunt un model de curățenie și de eleganță. E drept, că maniarea lor este mai onerosă, cere o grijă mai mare și o dispozițiune specială a vetrii. Dar va veni timpul, când motive de economie ne vor sili și pe noi să adoptăm cărbunii de pétră. Scumpetea lemnelor se rădică într'o proporțiune spăimântătoare și în curând acestea vor rămânea bune numai pentru construcțiune. —

„Coak“ul (cărbune așa đicând distilat) produce repede o căldură mare. Dar nu e de recomandat pentru bucătărie, că-cî nu încăldește uniform tôte părțile vetrei.

Vom trece acum la partea cea mai importantă, la vasele și alte acareturi ale bucătăriei.

Un defect mare în construirea vaselor este de a le da înfrumșetări, figuri concave său convexe, vâgașe etc. Tôte aceste găuri și ornamente sunt cauze de necurățenie. De aceea recomândăm vase și acareturi simple, neîmpodobite. Cu deosebire furcuțele păcătuiesc prin acest defect. Ori cât și-ar da cine-va silința, rămân pete între dinții lor; curățirea deplină este cu neputință. Cel care a inventat furcuțele cu trei ramuri nu s'a gândit la curățenie, altfel n'ar fi făcut un lucru atât de absurd. Cele cu două ramuri fac același serviciu și sunt cu mult mai ușore de curățit.

Vasele sunt de multe ori cauze de bóle, de înveninări. De aceea trebuiesc urmate ore-care reguli în întrebuințarea lor. Îndată după întrebuințare trebuiesc curățite, spălate cu apă caldă și svéntate. Decă se întemplă acéstă regulat, nu pôte aduce stricăciune nici vasul de aramă, care este cel mai periculos.

Vasele de lemn, care nu sunt văpsite și sunt ținute curat, nu împrumută nici-odată materii stricăcióse bucatelor. Pentru conservarea sării sunt aceste vase cele mai bune. Este rău a le curăți cu nisip în loc de o perietare, pentru că totdeuna rămâne în bucate câte un grăunte, care nu prea e plăcut pentru dinți.

Vasele de sticlă încă n'aduc nici o stricăciune pentru sănătate.

Cele mai importante sunt vasele de pământ. Dintre acestea cele mai ordinare, adică ólele, se smălțuesc pentru a li se astupa porii. Acéstă poleielă conține plumb. Decă

acest oxid de plumb nu este bine unit cu acidul silicic al ôlei, pôte să fiă disolvat de mâncările cu oțet. Cu deosebire vasele nouë pot avea unele părți de smalt neficsate, care otrăvesc bucatele. De aceea fiă-care vas nou de pământ trebuie pus să fiërbă o jumătate de ôră în apă mestecată cu sare și oțet; (pentru 1 litru de apă, vin cam 50 gr. de sare și 30 gr. de oțet). După aceea se clătește vasul de mai multe ori cu apă călduță. În modul acesta se delătură partea aceea a smaltului de plumb, care nu era strîns unită cu vasul. — La vase vechi încă trebuie precauțiune, că-cî smaltul se pôte rupe, se disolvă în bucate și le otrăvește. Astfel de vase trebuie aruncate.

Faenza (fayence) se deosebește prin masa ei mai fină și smaltul alb, mai greu de disolvat. Unele din aceste vase au smalt fără plumb, smalt de porcelan.

Porcelanul se deosebește prin curățenia și rezistența la foc a materialului său. Smaltul este bine împreunat cu masa. Se află porcelan și fără smalt.

Așadar vasele de pământ bine conservate nu prezintă mai nici un pericol. Cu toate acestea se introduc tot mai tare în economie vase de metal, pentru că sunt mai solide.

Dintre diferitele vase de metal cele de aramă cer mai multă grijă. Dcă se fierb în ele mâncări acre, care apoi se lasă să se recescă, se formază ușor cel mai violent venin, *vert-de-gris*. Pentru a înlătura pericolul, vasele de aramă se poleiesc cu cositor (*étain*). Aici poleiela încă pôte conține plumb, ceea ce ne conduce la pericolurile vaselor de pământ. Poleiela curată are luciul metalic ca argintul și nu se ia; cea cu plumb e mată, albăstriă, colorază degetele. — Cu timpul cea mai bună poleiela se tocește și, dcă se întrebuintează vasul roșiu mai departe, pôte avea urmări rele; de aceea trebuie poleit din nou.

Vasele numai de cositor sunt puțin solide și pot conține plumb.

Vasele de aramă galbină (*laiton*), nu aliagiū de aramă și zinc, cele de plumb și de zinc nu sunt de recomandat. — Tot asemenea cele de argint nou (argentan), aliagiū de aramă, zinc și nickel. Argintul-nou, poleit cu argint, cunoscut sub numele de *Christophle*, argint de China, argint de Peru, *Alpaka*, *Alfénide* au neplăcerile celor amintite, dcă poleiela nu este solidă.

Vasele de argint bun nu sunt veninoase. Cele mai eftine, amestecate, sunt stricaciōse ca metalele, cu care sunt amestecate.

Fierul nu otrăvește, dar dcă e ruginit dă bucatelor un gust neplăcut de cernelă. El se poleiește cu cositor său se emailiază. Am vorbit despre cazul întâiu. Cât despre email, el este mai durabil, și dcă nu conține plumb face vasele de felul acesta cele mai de recomandat. Și credem, că viitorul este al lor.

Simptomele înveninării prin mâncare sunt felurite și cam grele de indicat: De ordinar numai atunci pôte veni omul la ideea că era ceva în bucate, când mai multe persoane s'au bolnăvit în același timp și cu același aparințe. Aceste aparințe sunt său acute și clare, său se ivesc mai încet și mai confuze. Cele dintăiu sunt un catar de stomach împreunat cu un gust neplăcut, stringător. Apoi vin dureri de stomach, vomire, fenomene narcotice. Cele mai periculoase otrăvirii au provenit până acum din aramă.

De regulă cantitățile de venin sunt mici; de aceea simptomele nu sunt clare; ele apar încet supt formă de slăbire, tremur nervos, colōre galbină a pielii, spasmuri, scurtimea respirărei, puls neregulat. Tōte aceste simptome nu permit să se recunoscă cauza bōlei, care se sfârșește numai cu sfârșirea vasului periculos.

De aceea atragem atențiunea econōmelor cu deosebire asupra vaselor metalice, ca asupra celor mai periculoase, afară de vasele de fier emailiate.

Σ....

O ciocnire între Români și Prusieni în 1866.

În Austro-Ungaria, regimentele nu se formază după naționalitate. Cine se ocupă în general cu istoria militară, încă nu pôte să spună specialminte istoria militară a cutărei națiuni: faptele și bravura unei naționalități.

Dar șcim, care sunt regimentele compuse mai numai de Români. Din singuraticile episoade ale istoriei acelor regimente putem compune istoria militară a respectivei naționalități.

Asemenea episod găsim la regimentul de infanteriă Sachsen-Weimar Nr. 64, care e regiment românesc compus din fiii Transilvaniei.

Étă acest episod:

După câte-va mersuri forțate, armata noastră trecuse în Moravia, și se concentrase sub scutul tunurilor, din fortăreța Olomus (*Olmütz*). Aci avu un repaus de trei zile, și apoi armata de nord continuă retragerea către capitală, unde sosiseră câte-va părți din victorioasa armată de sud, comandată de gloriosul archiduce Albrecht. Din tōte părțile monarhiei alergău despărțăminte mari și mici de trupe spre apărarea capitalei.

În 14 Iulie corpul de armată Nr. II își continuă re-

tragerea și ajunse la Tobitschan, ér brigada generalului baron Saffran avea ordin să păzescă flancul corpului de cătră Prosnitz, unde ajunsesese o colonă prusienă.

După 11 ôre din zi, brigada se așeză în castre lângă satul Biscupitz, ér batalionul III dela regimentul Nr. 64 întinse un cordon de anteposturi.

Ca să nu înșirăm multe, étă aci relațiunea ce a făcut-o comandantele batalionului, majorul Dolleisch:

„În 14 Iulie 1866 brigada baronului Saffran ca avantgardă și tot-odată paza laterală a corpului de armată Nr. II avea o problemă grea dar și glorioasă.

„Batalionul III al regimentului de infanteriă Nr. 64, ținea anteposturile ca aripă dréptă; la stânga sta în legătură cu un batalion dela regimentul Holstein Nr. 80, pe șesul de tot deschis dintre satele Kralic, Krubsic și Hrvoborsic.

„Curënd după mēdă-zi dragonii sacsoni, atașăți avantgardei noastre, fură atacați și respinși de cătră inamic.

„Brigada a eșit îndată la luptă înaintea inamicului, și a silit pe atacător să se retragă. Dragonii fură spriginiți și apoi se retraseră.

„Cătră séră, când începuse a murgi, regimentul inimic de curasieri Nr. I, năvăli fără de veste asupra batalionului nostru.

„Patru escadrone se aruncară cu vehemență asupra anteposturilor divisiunii a VIII-ta (comp. 15, 16) a regimentului Nr. 64, care în fața inamicului fură siliți a se aduna cu cea mai mare grabă sub comanda căpitanului Hevdlizka.

„Divisiunea s'a apêrat cu cea mai eminentă precisiune. Însê încetând curênd focul, din cauză că tôte pușcile se goliseră, cavaleriei îi succese să între în careu.

„Comandantele inimic, repezindu-se de-a lungul frontului, cercă să culce cu sabia baionetele nôstre, ca să spargă cale pentru curasierii sêi, cari cu cea mai mare bravură ajunseră așa de aprôpe, de se ciocniau paloșele grele cu baionetele subțiri. Acum era momentul, în care cutezanța însoțită cu desprețul morții să-și iea rêsplata.

„După ce un oficer inimic fu tras jos de pe cal, după

ce 2 seú 3 călăreți dintre cei mai îndrăzneți fură trântiți la pământ și uciși, se aruncară feciorii, fără comanda oficerilor, din propria lor inspirațiune, ca electrisați, cu baionetele în grămada călăreților, cari surprinși de o asemenea cutezare și infricoșati, o tuliră la fugă cătră Kralic.

„Când cavaleria reculésă și încă mai numărôsă se întorse éráși la atac, pușcile erau încărcate și feciorii se adunară iute în ghemuri.

„Acum călăreții inimici fură primiți cu un foc așa de teribil, încât se vedură siliți a-și scăpa viéta prin fugă.“

Până aci este tradusă, din cuvânt în cuvânt, relațiunea numitului major.

Spre eterna amintire a acesteï lupte glorióse, general-majorul baron Safran a făcut o fundațiune de 200 fiorini cu destinațiunea ca, cu interesele din fiă-care an, la 14 Iulie, adică la aniversarea luptei, să se remunereze un suboficer brav din batalionul al treilea al regimentului Nr. 64.

Unul, care a luat parte.

Femeia „învêțată“

după baronul de Knigge¹⁾.

Trebue să mărturisesc, că mă cuprinde ca un fel de fior, când într'o societate sunt pus în față seú alătura cu o dómna, care face mari pretențiuni la învêțatură. De ar voi femeile să judece, cu cât mai mare interes deștéptă acelea dintre ele, care se țin simplu de destinațiunile naturei și se deosebesc în grămada semenelor lor prin îndeplinirea fidelă a chiâmărei lor! Ce le foloseșce, decă voesc să se întrécă cu bărbații în specialități, pentru care nu sunt crescute, pentru care în cele mai multe casuri le lipsesc primele noțiuni fundamentale, pe când acestea se însușesc bărbatului din copilărie²⁾ Sunt dómne, care pe lângă tôte virtuțile casnice și sociale, pe lângă simplicitatea cea mai nobilă a caracterului și grația frumșetei femeieșci, sunt în stare să rușineze pe învêțații de meserie prin cunoșcințe afunde, talente rare, cultură alésă, agerime filosofică în judecată, și hotărîre în espresiune. Decă ași îndrăzni să numesc unele nume în public, ași putea proba, că nu trebue să caut mult timp originale pentru chipul acesta; dar cât de mic este numărul femeilor acestora! Și ôre nu este o datoriă de a desmênta capetele femeieșci mediocre, ca să nizuescă pe conta fericirei lor și a altora la o înălțime la care ajung atât de puține.

Nu condemn pe o femeia, care caută să-și perfecționeze modul de a scrie și conversațiunea prin ștudiu propriu și printr'o lectură alésă cu castitate. Nu o condemn, decă-și dá ostenela să nu rămână cu totul fără cunoșcințe științifice; dar să nu facă din literatură o meserie; să nu rêtăcescă în tôte regiunile învêțaturêi. Într'adevêr îți deștéptă, și decă nu desgust, dar totuși compătîmire, când auđi, că o femeia deșértă cutéză la cea seú după masă să judece cu espresiunile cele mai hotărîte lucrurile cele mai importante, care în timp de secolii au fost obiectul cerce-

tărilor celor mai ostenicióse ale unor bărbați mari, pe când acea învêțată n'are nici măcar o representațiune clară despre acele lucruri. Dar ceta curtezanilor și adorătorilor admiră totuși cu mari aplause întinsele cunoșcințe ale învêțatei dómne și prin acésta o întăreșce în nenorocitele ei pretensiuni. Atunci priveșce ea ca o nimicură grijile cele mai importante ale economiei, creșcerea copiilor și stima concetățenilor neînvețați; ea se crede îndreptățită de a scutura jugul domniei bărbăteșci, desprețueșce tôte celelalte femei, își procură sieși și soțului ei inimici, se viséză fără de încetare în lumii ideale. Fantasia ei trăeșce în comunitate necastă cu judecata sănêtosă; tôte merg pe dos în casă; mâncările sosesc pe masă reci seú arse; datorii peste datorii se grămădesc; sêrmanul bărbat trebue să umble cu ciorapii găuriți. Decă oftéză el după liniștea casnică, învêțata lui femeia îl întreține cu noutăți din gazete seú îl întâmpină cu un almanach al muselor, în care stau neînsemnatele ei versuri, și îi reproșeză cu sarcasm, cât de puțin cunoșce el, nedemnul, nesimțitorul, prețul comórei ce posede spre nenorocirea sa.

Sper, că chipul acesta nu-l veți găsi exagerat. În marele număr de dómne, ce se numesc astăzi¹⁾ literate în Germania, abia se află o jumătate de duzină, care ca talente mai înalte posed o adevêrată chiâmăre literară. Acestea sunt nișce femei atât de amabile, atât de nobile, își negrijesc atât de puțin celelalte datorii ale lor, simt însuși atât de viu ridiculitățile semenelor lor semi-docte, încât de bună samă nu se vor simți atinse și vătimate prin descrierea mea. Și ôre între bărbații literați nu se întâmplă, că în marea mulțime numai puținii au preț deosebit? De sigur! numai cu deschilinirea, că pe aceștia îi pôte aduce în rêtăcire pofta gloriei seú câștigul; femeile din contră nu se pot desvinováți atât de ușor, decă, cu talente și cunoșcințe mediocre, seú mai puțin decât me-

¹⁾ Deși baronul de Knigge a scris acestea pe la anul 1787, totuși ele au încă valóre și astăzi. Dar condițiunile sociale s'au schimbat de atunci; femeile capêta în genere o creșcere științifică mai îngrijită.

²⁾ Astăzi femeile încă primesc noțiunile fundamentale din copilărie.

Red.

Red.

¹⁾ La 1787. În timpul nostru nu se mai pot numera scriitóre și literatele. Între ele sunt multe adevêrate talente, cu deosebire între Germâne.

Red.

diocre, se apucă de o carieră, la care nu sunt avisate nici prin natură, nici prin referințele civile.

Petrecerea cu femeii pline de daruri atât de mari este de sigur foarte instructivă și plăcută; ceea ce privește

însă pe clasa cealaltă, nu pot da alt sfat, decât — răbdarea; dar cel puțin să nu cutezați a opune temeiuri la sentințele d-nialor, sevă a le reforma gusturile, și decât nu voiți să vă înjosiți până a înmulți căta lingușitorilor lor.

Doina

de Vasile Alecsandri.

Doina, doiniță!
De-ași avea o puiculiță
Cu flori galbine 'n cosiță,
Cu flori roșii pe guriță!
De-ași avea o mândrucică,
Cu ochișori de porumbică
Și cu suflet de voinică!
De-ași avea o bălăiără,
Naltă, veselă, ușoră,
Ca un pui de căprioră!
Face-m'ăși priveghitoare,
De-ași cânta noptea'n răsărit
Doina cea desmierdătoare!

Doina, doiniță!
De-ași avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță
Și-o surioră de bărdiță!
De-ași avea pe gândul meu
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu!
De-ași avea vre-o șapte frați
Toți ca mine de bărbați
Și pe smei încălicați!
Face-m'ăși un vultur mare
De-ași cânta ziua la sora
Doina cea de răsbunare!

Doina, doiniță!
Și i-ăși dice: Mândruliță,
Mă giur pe-asta cruciuliță
Să te țin ca un bădiță!
Și i-ăși dice: Voinicele,
Să te 'ntrec cu rândunele,
Peste deluri și vălcele!
Și le-ăși dice: Șapte frați
Faceți cruce și jurați:
Vii în veci să nu vă dați!
Hai, copii, cu voinicie
Să scăpăm bieta moșie
De păgâni și de robie!

Chanson.

Tecst francez și musica de M. Cohen.

Ecoutez ma chanson!
Si j'avais de par le monde
Une fille brune ou blonde
Qui m'aimât à ma façon.
Si j'avais de par mon âme
Une jeune et belle femme,
Au regard brûlant de flamme.
Si j'avais pour mon bonheur
Cette douce et tendre fleur,
Dont serait épris mon coeur.
Rossignol, et sans attendre,
La nuit je ferais entendre
Un refrain d'amour très tendre!

Je poursuis ma chanson!
Si j'avais une escopette,
Du plomb et une hachette
Suspendue à mon arçon.
Si j'avais par impossible
Un cheval fougeux, terrible,
Plus noir que le crime horrible.
Si j'avais plusieurs amis,
Tous très braves et hardis
Chevauchant dans les taillis.
Grand vautour, et sans mystère,
Je voudrais remplir la terre
Du terrible cri de guerre.

Je finis ma chanson!
Et je lui dirais: Ma belle,
Je serai toujours fidèle,
Loin de toi le noir soupçon!
Et je lui dirais: Mon brave,
Dans ton vol que rien n'entrave,
Parcours tout le sol moldave!
Et je leur dirais: Amis,
Jurons d'être réunis,
Pour chasser nos ennemis!
Délivrons avec courage
Nos frères de l'esclavage
Et nos champs que l'on ravage!

Jules Grévy.

În 30 Februarie a. c. a dat Franția o dovadă despre bunul său simț politic. La 1 oră după prânz sosi mareșalul-președinte Mac-Mahon la Versailles, pentru a-și preda demisiunea în scris consiliului de ministrii. La 5 ore se constituiră ca congres senatul și camera deputaților, precum o prescrie constituțiunea, și la 9 ore se era ales succesorul lui Mac-Mahon, Jules Grévy, cu o majoritate aproape de unanimitate și fu aclamat ca șef al puterii executive.

Pentru prima oră s'a întâmplat în Franția o astfel de schimbare fără turburări; se pare că nenorocirile prospete au dat națiunei franceze maturitatea politică, moderațiunea și bunul simț, care-i lipsiau. Decă modul, cum s'a întâmplat această schimbare de președinte, servește spre laudă atât

mareșalului Mac-Mahon, cât și poporul francez, cu atât mai tare trebuie să admirăm înțelepciunea, cu care s'a făcut noua alegere. Omul cel mai capabil și mai acomodat pentru postul de președinte atât prin înțelepciunea sa politică și energia sa cât și prin trecutul său, a fost de sigur Jules Grévy. Să vedem, cine e acest om?

François Paul Jules Grévy s'a născut la Mont-Sous-Vaudrez (Jura) în 15 August 1813, așadar acum e de 66 de ani. Pe timpul revoluțiunii din Iulie 1830 sosi el la Paris pentru a studia drepturile. Tinerul de 17 ani încă nu intrase în quartier latin, acea pepinieră a studenților revoluționari; el se scobora din munții lui fără a fi cunoscut încă patimile politice, prin urmare sunt false conjecturile biografilor săi, care pretind că Jules

Grévy s'a bătut pe baricade. De altcum omul acesta, care în tot decursul vieții sale nu și-a schimbat principiile, de atunci va fi fost prea înțelept pentru a lua flinta în mână și a se amesteca cu alte capete înfierbântate.

În același an își începu Grévy studiile juridice, după care îmbrățișă cariera de avocat. Ni-l putem închipui cum chibzuește el de atunci, ce ar putea fi folositor mult cercatei sale patrii. În cabinetul său de studiu își formeză un ideal al guvernului francez, un ideal al republicei. Nu un sistem parlamentar englez, cum și-l închipuia Thiers, nu o republică americană, după visurile lui Tocqueville și Laboulaye, ci o republică franceză, care să țină cont de referințele sociale și istorice ale țării. Numai un astfel de sistem guvernamental putea să existe și să înflorască în Franca.

Totă viața lui a ținut după acest ideal cu linișcea și încrederea în sine a unui om înțelept și cumpetat. De aceea, când regimul provisoric din 1848 îl trimise ca comisar guvernamental în departamentul său, Grévy știu să se porțe ca un om energetic, rezolut, dar înțelept, și liniști spiritele iritate: „Il ne faut pas que la republique fasse peur“ (nu trebuie ca republica să spăimânte) și acastă măsura

și-a rămas pentru totdeauna.

Departamentul, recunoscând calitățile lui, l'a ales mai unanim de reprezentantul său în constituantă. Acastă îl denumi unul din vice-președinții săi. Pe atunci era el de 35 ani, deja un bărbat cu minte coptă și un orator, care vorbea numai pentru a apăra o idee mare. Era înalt și puternic, cu umeri largi, o figură creată pentru un secol, cu mustățile și barba rase; numai o barbă americană îi încadra fața. Acastă față era cam pedantă la prima vedere, dar căpeta viață dela un ochi negru și strălucitor, a căruia privire pătrundea adânc, dela o gură înțeleaptă când vorbea, spirituală și ironică, decât tăcea. Era în

sferșit „capul unui înțelept pe umerii unui grenadir.“ În toate trăsăturile se arăta omul acelei regiuni din Franche-Comté, care a produs atâtea talente folositoare Franței în toate direcțiunile.

În nefasta zi de Octomvre se urcă el pe tribună și gura sa vorbi în pustie ca a nefericitei Casandre. Constituanta era în spasmuri. Trebuia să se decidă modul, după care se va alege președintele republicei. Majoritatea voia plebiscitul. Mai mulți candidați stău față în față: Cavaignac, poetul Lamartine, Ledru-Rollin și înderțul lor fatalitatea supt masca stupidă a lui Louis Napoleon.

Atunci se rădică Grévy în fierbințela luptei și strigă: „Nu ne trebuie președinte! Nu ne trebuie un monarh ascuns! Nu ne trebuie un plebiscit, care este fintă cesaristică și rădică pe alesul poporului de-asupra reprezentațiunii poporului!“ El propuse amendamentul următor:

„Adunarea națională transmite puterea executivă unui cetățen, care poartă titlul de „Președinte al consiliului de miniștri.“

„Președintele consiliului de miniștri se alege prin adunarea națională și poate fi rechemat totdeauna.“

Acest amendament avea scopul de a delătura puterea personală din republică și

era tot-deodată o măsură de precauțiune în contra candidaturii lui Louis Napoleon.

„Sunteți siguri, dicea el, „că persoanele, care vor urma tot la patru ani pe scaunul prezidențial, vor fi toate republicane și se vor grăbi a se scobori de pe scaun? Sunteți siguri, că nu va cerca vre un ambițios, să rămână pururea la același post? Și decât acest ambițios și-a știut câștiga favoarea poporului; decât este un general victorios, de-asupra căruia lucește gloria răboinică atât de iresistibilă pentru Francezi; decât este un succes al unei familii domnitoare, încă plin de credința pretinsului său drept; decât negoțul stagnează, decât poporul suferă și e cercat de

Jules Grévy. (Pag. 156.)

una din acele crize, unde prin miserie și desperare cade în prada aceluia care-și ascunde scopurile rele în contra libertății supt promisiuni liberale; — atunci stați voi buni, că unui astfel de ambițios nu-i va succede să răstörne republica?“

Dar ce putea logica de fier în contra poeziei, Grévy în contra lui Lamartine. Acesta vorbi cu puterea iresistibilă a talentului său poetic, apără plebiscitul, și — amendamentul lui Grévy cădu. În contra lui aū votat și Thiers, Jules Favre și alții.

Două zile mai târziu mai făcu o încercare Antony Thouret. El propuse amendamentul următor: „cel puțin membrii familiilor domitoare de odinioară să fiă eschiși dela presiidiu.“ Chiar Lamartine deschise ochii și vorbi pentru amendament. Atunci apăru pe tribună un adevărat „idiot,“ cu masca cea mai respingătoare a stupidității: eu nu vorbesc în contra amendamentului, bálbăi el; îni e de ajuns că mi-am recăpătat dreptul de cetățen francez, după mai mult nu nizuesc; decă nu în numele conștiinței mele, dar totuși în numele alegătorilor mei trebuie să protestez în contra numelui de pretendent, care mi se aruncă neconținut în cap.

La această aparițiune grotescă, la aceste cuvinte copilărești, Lamartine însuși era desarmat și totă adunarea isbucni într'un ris homeric; ér Antony Thouret își retrase amendamentul ca un ce cu totul de prisos. În 10 Decemvre 1848, Louis Napoleon Bonaparte era ales președinte al republicei prin sufragiul universal al poporului. De atunci Thiers a đis: „El ne-a păcălit de două ori, mai întâiu când s'a prefăcut stupid, și a doua órá, când s'a dat drept geniú.“

Er Francia, vėđend prorociile lui Grévy implinite, l'a respectat ca pe un adevărat înțelept. Dela 2 Decemvrie încolo deveni Grévy imposibil ca om politic, de aceea a rămas simplu avocat. El locuia, ca și pân' acum, în rue Saint-Arnaud, unde-și împodobise locuința cu tot felul de produse ale artei, și unde cultivă mult literatura elină și latină.

În 1868 fu éráși ales deputat în Iura. Republicanii reîncepură lupta și tinerii partidei: Gambetta, Spuller, Ranc etc. se urcară în etagiul al treilea din rue Saint-Arnaud, pentru a chiăma pe Grévy la luptă. El își părăsi ocupațiunile favorite pentru a întra în corpul legislativ unde rămase tot neascultat.

În timpul republicei din 4 Septemvre n'a primit nici o funcțiune din cauza inimizției personale cu Gambetta. După resbel, cea dintăiu adunare națională îl alese de președinte, și el rămase în postul acesta până în Aprilie 1873 când iritat de atacurile personale ale bonapartistilor se retrase, cu tóte protestările partidei sale. Astfel Thiers părăsit trebui să se retragă dela presiidiul republicei.

Adunarea națională din Februarie 1876 îl alese éráși de președinte și această funcțiune o implini cu mare demnitate până la alegerea lui de președinte al republicei.

Un astfel de om mândru, liniștit, rezolut și înțelept nu póte decăt să fericescă Francia. El nu este nici soldat, ca Mac-Mahon, nici diplomat ca Thiers, ci un simplu cetățen, seú cum a đis în 1876 cătră alegătorii săi: un om de ordine, de libertate și de progres!

Bêtrânu și copila.

— De ce stai nepăsătoare
Și-ți riđi de durerea mea?
— Pentru că dorul nu naște
Într'un pștept îmbêtrânit.

(După Anacreon.)

— Dar o rosă nu-i mai mândră,
Când un crin stă lângă ea?
Rosa-i fața ta rosalbă,
Crinu-i pèrul meú albit.

I. Moșoiú.

V a r i e t ă ț i.

New-Yorkul. Cine vrea să vadă minuni n'are decăt să mérgă în America. Cu deosebire New-Yorkul se deosebește prin acele probe colosale ale geniului omenesc, care uimesc pe europénul încă sficios. De sigur o întreprindere grandioasă, o descoperire, care sperie mintea omenescă, se póte născoci numai în capul unui american. Ilustrațiunea noastră de pe pagina 149 ne dá un esemplu despre minunile ce se petrec chiar pe stradele New-Yorkului. O casă gata cu două etagiuri se strămută dintr'un loc într'altul fără ca această operațiune să geneze cât de puțin ocupațiunile locuitorilor. Póte că d-șóra de casă cântă la clavir, bucătărăsa gătește bucate, ér domniú fuméză cu flegmă în balcon, pe când casa se mișcă. Er preumblători se opresc ca să ıea parte la un spectacul gratuit. Într'adevăr așa ceva numai America póte produce. — New-York (1.500.000 de locuitori) este orașul maritim cel mai mare, mai întărit și mai regulat al Americei; el este așezat pe o insulă la gura Hudsonului. Acest oraș posedă multe stabilimente științifice și humanitare; fabricile sunt grandioase; ca cetate maritimă comercială este centrul unui comerciú nemărginit, tot crescend, cu tóte părțile lumii (cam 800 de corábii sunt totdeuna supt anghiră). El este locul de expedițiune principal între Europa și țera Uniunii; navigațiune cu vapor, drumuri de fier, bănci, societăți de

asigurață și de comerciú; conducte hydraulice, biserici multe și alte edificii mari îl împodobesc. Imigrarea este considerabilă; cam 20.000 de ómeni ajung pe lună în porturi. New-Yorkul a fost întemeiet de Holandezi în 1612; cel dintăiu congres al Uniunii a fost în 1785; cel dintăiu președinte al Uniunii a fost Washington ales în 30 Aprilie 1789. Ca suburbii ale New-Yorkului sunt de însemnat: Brooklyn (400.000 locuitori), pe insula Long-Island, fórté întărit, cu mare arsenal maritim; apoi Williamsburg (50.000 locuitori), tot pe Long-Island. — Albany (76.500 locuitori) la Hudson, cu fabrici și comerciú mare. Buffalo (118.000 locuitori), la lacul Erie, magazin pincipal pentru comerciul cu Nord-vestul.

Doué răspunsuri bune. Deși Dr. Richie din Edinburgh era fórté învėtat, tot și-a găsit odată omul. Întrebând odată pe un student, despre studiile sale, îi đise: „Și d-ta studiezi mathematică?“ — „Da.“ — „Câte laturı are un cerc?“ — „Doué,“ răspunse studentul. — „Care sunt acele două?“ — Ce ris rėsună în auditoriú, când đise studentul: „O lature internă și alta esternă.“ — „D-ta studiezi și filosofıa morală?“ — „Da.“ — Așadar, ai aúđit prelegeri despre diferite obiecte ale acestei specialități. Aúđit-ai vre una despre caúsă și efect?“ — „Da.“ — „Premerge vre odată un efect causei?“ — „Da.“ — „Spune-mi

un exemplu.“ — „Un om, care împinge o róbă (brouette).“
— Doctorul șeșu și nu întrebă mai departe.

Monument poetului francez Béranger. În Paris s'a constituit un comitet pentru rădicarea unui monument poetului popular Béranger. Victor Hugo este președintele acestui comitet. Spesele se vor acoperi prin subscripțiuni, care s'au început la 1 Martie st. n.

Tenorul Tamberlick. Diarul parisian „Le Figaro“ adevărește, că vestitul cântăreț Tamberlick este român. Adevăratul lui nume ar fi „Toma Berlic“ (asul de treflă); el este dintr'un sat de lângă Botoșani; de mic a intrat în serviciu la arêndașul moșiei ca vizitiu. — Într'o zi se duse cu stăpânul său la Botoșani și trase la hanul, unde se afla în trecet trupa operii italiene. Toma Berlic deshamând caii și primblându-i, începu să cânte niște cântece românești în tonurile cele mai înalte. Tenorul trupei, care se întemplă tot mai atunci în curtea hanului, auzind acea voce atât de frumoasă, adună îndată pe camarazi săi, chiamă pe Toma Berlic și-l puse să cânte. Berlic avea de pe atunci acel ut cu care și-a făcut numele și averea. După această probă, directorul trupei îi propuse să-l iea cu densusul în Italia și să-l învețe cântul, dându-i 450 de franci pe lună. Berlic, care avea la stăpânul său numai 150 de franci pe an, 2 părechii de ciobote și un suman, se prinse bucuros și plecă cu trupa în Italia. — Nu mult după aceea a debutat aci cu un succes, care a mers tot crescând.

Esamen de avocat american. Esaminătorul cătră candidat: „Fumezi?“ Candidatul: „Da, domnul meu.“ — Întrebare: Poți să-mi dai o țigară?“ Răspuns: „Da, domnule.“ — Întrebare: „Bine dară: În ce constă cea dintâi datorie a unui bun avocat?“ Răspuns: „Întru a face socotele cât se poate de mari.“ — Întrebare: „Förte bine. Și mai departe?“ Răspuns: „A-și înmulți cât se poate numărul clienților.“ — Întrebare: „Când se schimbă pozițiunea d-tale față cu clientul d-tale?“ Răspuns: „Dacă îi prezentez socotele.“ — Întrebare: „Esplică-te mai clar!“ Răspuns: „Atunci ne aflăm într'o stare de adversari. Eū imi cer banii și el de obicei mi-i refuză.“ — Întrebare: „Pe ce picior trebuie să stai cu avocatul partidei contrare, după ce s'a început un proces?“ Răspuns: „Ca un companion.“ — Esaminătorul: „Förte bine, domnul meu; e destul. D-ta promiți să devii o podóbă a cercului d-tale, și-ți doresc din inimă succes.“

Catastrofă în Bleiberg. În 25 Februarie aū cădut în două rënduri lavine peste Bleiberg. Cea dintâi dela 4 ore d. p. avea o estindere de 180—200 m. și o grosime de 8—10 metri; ea a îngropat mai multe sute de persoane, dintre care partea cea mai mare a putut ieși. Cea de a doua dela 10 ore séra cuprindea o distanță horizontală de 550 de metri și o grosime de 6 metri. Miseria era mare. Aū murit 39 de persoane.

Statua lui Stefan cel mare. Clubul proprietarilor vëndând că dispune de un capital de 100,000 franci adunat pentru rădicarea unei statue în Iași lui Stefan cel mare, s'a hotărît să începă lucrările. Un subcomitet, numit: „Comisiunea esecutivă a statuei;“ a fost însărcinat cu lucrările pregătitoare. Acest subcomitet e compus din d-nii: Iacob Negruzzi, N. Gane, Scarlat Pastia și Al. A. Stamopulo, sub președinta d-lui V. Alecsandri. S'a hotărît ca mărimea să fiă ca aceea a statuei lui Enric IV din Paris, adică cam de 5 metri înălțimea statuei și 2 metri a pedestalului. Tot-deodată s'a decis ca Stefan cel mare să fiă reprezentat cu chip triumfător, liniștit, cu coróna regală pe cap, și sceptrul în mână.

Dela curtea rusescă. Se scrie din Petersburg: O dispozițiune întunecată ne-a cuprins. Ea e influințată prin dispozițiunea dela curte. Prințul de corónă anunțase un bal pe una din zilele trecute. La 8 ore séra balul fu contramandat. Se istorisește, că prințul de corónă nu invitase pe marele-duce Nicolae, fostul comandant suprem, care s'a compromis înaintea țarului. Împératul aflând des-

pre acesta a întrebat pe fiul său, de ce nu invitase pe marele-duce. Prințul de corónă a declarat, că nu pôte invita la sine pe omul acela, și că nu o va face. Împératul observă, că el denumise pe marele-duce comandant suprem; prin urmare procedura fiului său îl vatemă și pe el, și-l oprește de a se înfățișa la bal. De aci vine contramandarea balului.

Catastrofa din Teplitz. Isvorul principal al stațiunii termale dela Teplitz secase în urma unei abateri din cale a curentilor suterani, care s'a produs printr'o surpare în minele dela Dux. Într'o galeriă a acestei mine sapa descoperise un rezervoriu suteran, apa isbucni și 21 de lucrători periră. După cum se depeșeză din 3 Martie dela Teplitz, în urma lucrărilor întreprinse, isvorul termal s'a regăsit. Populațiunea este în sêrbătore de bucuriă.

Din Dobrogea. Ministeriul de interne din România a primit o telegramă dela prefectul R. Opran din Kiustenge, prin care i se face cunoscută deschiderea solemnă a școlii din Kiustengea. A fost o adevărată sêrbătore. Astfel la Mangalia, Hârșova și Kiustenge, astăzi funcționează regulat școlile publice române. D-nul Opran lucră în continuu ca să facă în scurt timp posibile școlile rurale; a cerut chiar 7 învățatori rurali.

Statistică. — *Bărbați și femei.* Etă unele date interesante despre numărul bărbaților și al femeilor în diferite țeri: Pe 1000 de bărbați vin în Portugalia 1075 de femei, în Norvegia 1069, în Marea-Britanie și Irlandia 1058, în Svedia 1057, în Finlandia 1046, în Elveția 1046, în Germania 1036, în Austro-Ungaria 1036, în țerile de jos 1028, în Danimarca 1026, în Rusia 1022, în Spania 1015, în Francia 1007, în Italia 989, în Lucsemburg 989, în Belgia 985, în Serbia 946, în România 937, în Grecia 933. În Europa vin așadară 1022 de femei pe 1000 de bărbați și numai în Italia, Lucsemburg, Belgia, Serbia, România și Grecia sunt mai mulți bărbați decât femei. În Africa vin 982 de femei pe 1000 de bărbați; în America 977 de femei pe 1000 de bărbați. În Asia încă sunt numai 944 de femei pe 1000 de bărbați. Totuși sunt aici state, în care numărul femeilor nu e nici jumătate din al bărbaților. În Australia, Seelandia-nouă și Tasmania vin 812 femei pe 1000 bărbați.

— *Naufragii.* După cum se scriă din London, pentru anul 1878 s'aū anunțat 1595 de naufragii, așadar cu 270 mai puține decât în anul trecut. 768 de corăbii erau proprietate britanică, și numărul corăbiilor naufragiate pe țermii insulelor britanice este de 270. Puterea de tracțiune înregistrată este de 780,000 de tone, inclusive 150 de vapóre, dintre care cam 100 își aveaū proprietarii în regatul unit. Peste tot aū perit cam 4000 de omeni. În-cărcările pierdute la aceste ocațiuni se prețuesc la 15.000,000 funți sterling, dintre care 8.500,000 funți sterling erau proprietate britanică.

Modă. — *Demisaison.* În intervalul acesta, în care toiletele de primăveră așteptă un timp mai blând pentru a se desvolta deodată cu cei dintâi muguri, când hainele de ernă ni se par deja prea grele și prea neplăcute, presintă moda unele daruri bine venite. Pălării din mătasă neagră mată înlocuesc pe cele de pluș său de catifea; marginea acestor pălării largi și mai des îndoite este îmbraturată cu pene său bordată cu atlas; globulețe spaniole de mătasă cad pe frunte. Ca gâtélă sunt preferite paserile; dar acestea spre variațiune se pun cu deosebire înainte, arareori înapoi său la o parte, ca până acum. Și „toufe“ de flori se pot alege ca gâtélă; țorțori de flori delicați, care cad pe pèrul dinainte, svèrte de mac roșiu cu țorțori de erbă; crocus galbin cu viorele de Parma; camelii cu ghiocci; mai des se vèd flori de mac de colóre roșă focosă său negri cu praf de aur. Unele pălării sunt cu totul din pene de colóreă toilette și capeta ca gâtélă un colibru strălucios. Cu deosebire eleganți sunt colibri artificiali din diamante adevărate său imitate. Ei sunt practici într'atata,

că se pot muta de pe o pălărie pe alta, se u se pot pune și în păr. Toileta neagră se pare în demisaison cu deosebire acomodată pentru ori ce ocaziune. O femeie tineră va apărea totdeauna simplă și elegantă într'oa haină neagră de faille cu draperii din stofă de lână ușoară. Aceste toilette capătă o garnitură de țorțori (franges) și de perle, talie lungă, decoltată înainte, mâneci scurte până la cote, fihu alb de crêpe se u muselină indiană cu dantele adevărate; acest fihu este ficsat printr'oa broșă, se u o sopărlă se u un alt ac de fantasie strălucitor; mânușile sunt lungi gris-mat și peste ele se pōrtă un număr arbitrar de brățare. Haina de lână neagră se compune adesea cu moiré; această stofă înlocuește în toileta atlasul întrebuintat în anul trecut ca gătela.

Notițe economice. — *Nouă materie pentru hârtie.* Curățind cōja cotorului de hamei se capătă o materie fibrōsă, care este escelentă pentru fabricarea hârtiei fine. Dacă se adeverește acest fact, atunci cultivătorilor de hamei li se deschide un nou isvor de câștig prin vinderea cōtoarelor de hamei, care până acum erau aruncate ca fără preț.

— *Pentru ciobote.* Pentru a scuti ciobotele de apă, disolvă o mică cantitate de gummi elasticum, adaogă a treia parte de untură de porc și subție această soluțiune prin untură de pește fierbinte. Când vrei să întrebuintezi această unsōre, încăldește mai întâi ciobota și unge-o cu un penel; se ntelege, cusăturile trebuiesc mai bine unse.

Bibliografia.

Annalele societății academice române. Tom. XI, Sesiunea anului 1878, Secțiunea I, Partea administrativă și desbateri. București, Tipografia societății academice române (Laboratori români), Strada academiei 19, 1879.

— **Les Roumains du Sud:** Macédoine, Thessalie, Epire, Thrace, Albanie, avec carte ethnographique, par Nic. Denisianu et Frédéric Damé. Dépôt à Paris chez Manginot-Helitasse, Boulevard St. Michel 36, à Bucarest chez Jos. Szöllösy, Place du théâtre 40, 1877.

— **L'état roumain et la paix de l'Orient.** Neutralisation de la Roumanie, par Frédéric Damé. Bucarest, Jos. Szöllösy, Libraire-Editeur, place du théâtre, 1877.

— **Une oeuvre morte et une oeuvre de mort.** Lettre au congrès par Frédéric Damé, Vienn 1878. — Din lipsa de spațiu vom vorbi într'un număr viitor despre aceste publicațiuni.

— **Școala română,** fōie lunară pentru înaintarea educațiunii și instruciunei, edată și redactată de Vasile Petri. Făsciōra IV, pe Ianuar. Sumar: Ioan Enric Pestalozzi. — Despre școala poporală și învățator. — Multe sunt necazurile învățătorilor. — Copii care fumază. — Cântul (musica) în preparandia de stat din Deva cu privire la elevii români. — Lecțiuni din geometrie în școala poporală (urmare). — Din calculul cu frângerii vulgare (urmare). — Tractarea practică a unor bucăți de lectură (fine). — Grădinile de copii și învățământul intuitiv apreciate de un Francez. — Introdueerea limbei maghiare în școlele poporale din Ungaria. — Varietăți. Sibiiu 1879.

— **Vieta preacuratei Virgurei Maria,** de Titu Budu, este titlul unui op ce va apărea în Gherla. El va consta din 8—10 cōle, tipar des și va fi infrumșețat cu o icōnă a feciōrei Maria. Prețul de prenumerațiune este 60 crucerii adăogându-se 5 crucerii pentru port. Colectanții, dela 10 esemplare vor primi unul gratis.

— **Puricele** este titlul unei noue reviste de haz și distracție, care apare în București de două ori pe săptămână. Abonamentele pe an 10 Lei; numărul 10 bani.

Deslegarea giciturii de sach din N-rul 8:

Aid să dăm mâna cu mâna
Ceî cu inimă română,
Să nvertim hora frăției
Pe pământul României

Erba rea din holde pēră,
Pēră dușmanul din țēră,
Între noi să nu mai fie
Decât flori și bucurie.

Deslegare nimerită primirăm dela: D-nele: *Victoria Dumitrescu* din Petca română; *Parascheva St. Villi* născută *Bodean Măciucă* din Brașov; *Emilia Onciu* născută *Ciavoschi* din Usdin; *Marița Octavian Sorescu* născ. *G. Stoian* din Brașov; *Elena Oanceu* născ. *Lupan* din Brașov; *Elena Morariu* din Taporouți; *Amalia Kiffa* născută *Anton*; D-rele: *Maria Gheorghiu* din Pētra; *Maria Nasta* din Sibiiu; *Melania Prodanciu* din Câmpu-lung; *Parascheva Ucenescu* din Brașov; *Eugenia*

Horvath din Deva; *Cleopatra Strambu* din București; *Emilia Rațiu* din Clușiu; *Susana Stoian* din Brașov; *Olga Tarangul* din Rădăuți; *Eugenia Dimitriu* din Brașov; *Irina Popovici* din Menes; *Aneta și Ionđeni Blebea* din Brașov; *Elena D. Munteanu* din Brașov; D-nii: *Titu Procopian* din Năseud; *Vasilii Teretean* din Petca română; *Leon Spânul* din Sucēva; *Ion Groza* din Arad; *Lazar D. Grigorovici* din Sucēva; *Virgiliu Sotropa* din Năseud; *Alecsandru Talosiu* din Pozsony; *Ion Boteanu* din Năseud; *Ioan Viorel și Iuliu Fogarasi* din Sibot; *Ion Strevoiu* din Zernești; *Alecsandru Halitia și Titu Mureșianu* din Năseud; *N. Teodorescu* din Galatz; *Valerie Roman* din Sibiiu; *D. Prunesiu* din Caransebeșiu; *D. Opreșcu* din Brașov; *G. M. Zănescu* din Brașov; *N. Butariu* din Bodești; *I. D. Muntean* din Brașov; *V. Botezan* din Iași; *I. Aron* din Brașov; *I. N. Baboean* din Brașov; *A. Z. Nicodinescu* din Brăila.

Deslegarea giciturii numerice din N-rul 8:

Vasile Alecsandri.

Deslegare nimerită primirăm dela: D-nele: *Victoria Dumitrescu* din Petca română; *Minca Sotropa* din Năseud; *Emilia Onciu* născută *Ciavoschi* din Usdin; *Elena Oancea* născută *Lupan* din Brașov; *Ana N. Teodorescu* din Galați; D-rele: *Aneta Blebea* din Brașov; *Maria Nasta* din Sibiiu; *Paulina Pipoș* din Hondol; *Melania Prodanciu* din Câmpu-lung; *Parascheva Ucenescu* din Brașov; *Eugenia Horvath* din Deva; *Olga Tarangul* din Rădăuți; *Irina Popovici* din Menes; *Elena și Eugenia Dimitriu* din Brașov; D-nii: *Titu Procopian* din Năseud; *Vasilii Teretean* din Petca română; *Emilian Micu* din Spata; *Ion T. Gergely* din Cernăuți; *Leon Spânul* din Sucēva; *Ion Groza* din Arad; *Talosiu* din Pozsony; *I. Boteanu* din Năseud; *I. Viorel și I. Fogarasi* din Sibot; *G. P. Ballaban* din Galați; *I. Adamovici* din Odobești; *A. Andrese* din Năseud; *A. Halitia și T. Mureșianu* din Năseud; *G. I. Aresescu* din Curtea-de-Argeș; *I. D. Munteanu* din Brașov; *V. Roman* din Sibiiu; *D. Prunesiu* din Caransebeșiu; *D. Opreșcu* din Brașov; *N. Butariu* din Bodești; *V. Botezan* din Iași; *I. Aron* din Brașov; *I. N. Baboean* din Brașov; *Z. Nicodinescu* din Făgărași; *V. Brendusianu* din Blășiu; *I. Strevoiu* din Zernești; *A. Z. Nicodinescu* din Brăila.

Gicitură de sach

de A. I. H.

	va-	Mē								
	ră	că	Drag	pe						
	le,	voit	o-	me,						
	fă-	ri-	nu-	de	o-	Vi-				
ca	mēt	Am	du-			tre	ca	plecî	ve-	
mor-	me	ne	și				dor	prin-	Eu	Tu
ti-	Bo-	a	ce				florî	ti-	ca-	nit
	în	lu-	lin-	vēt,			ne	pul	din	le
			tre-	în	na-	se-	đori;	ta-		
			ti-	snb	jos	în-				
			ee	tea	In-	rei				
			nēu.	pe						

Se deslęgă după săritura calului.

Gicitură de semne

de I. Aron.

3 : 4 = ††5 ; 4 = ††5! ; 5 - 6 $\text{††5} = 6 + 7.5$,
 8 : 9 = "8; 608; 5 Δ608 = 7.5,
 8 : 9 = $\text{††5} + 319 " 7.5 " 3. : " ; 70$
 5 : 9 ††! (6 7 : 18 \square ; 5 : 130 " 89; 70
 (6 Δ8 \square 1. ' 5.69 " : 5 ††6†† (6 : !5 " 3 :
 9 " (!65 " 9 = 57 ; 5 : 5, " 6 $\text{††93.3} : \dots$

Posta Redacțiunii.

S. d. l. Clușiu. Am primit banii. Mulțămita. — D-lui G. F. B., Galați. Ne-ai surprins plăcut. Salutare. — „Ral“. Hrabova are versuri frumoșe; păcat însă că nu descrie locul numit, ci face cu luna icōnă imposibilă. Vom vedea. — D-nei M. S. și d-rei O. L., Brașov. Mulțămita pentru aprecierile măgulitoare. Complimente. — D-rei E. R., Clușiu. Surprisa plăcută. Vom îndeplini cele comunicate. Complimente. — D-lui I. S. S. Cudșir. Vom vedea. — D-lui O. L., Sucēva. Mulțămita. Îndată ce spațiu ne va permite. — D-lui V. P., Roma. Cât se pōte mai curënd. Mulțămita. — D-lui A. I. H., Brașov. Mulțămita.